

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103

Vol. LXVII

Gegužė - May 13, 1982

Nr.19

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

TAUTINIS MOMENTAS

Dar vyrauja pasaulinėje politikoje

Vytautas Meškauskas

Gyvenant šiame krašte -- žinant, kad kita super-valstybė negi nėra vientautė ir matant Vakarų Europos pažangą bevienijant ūkišku pagrindu -- kartais gali pasirodyti, kad tautinių valstybių galdynė, susiliejusi po pirmojo pasaulinio karo, jau baigiasi. Tiesa, Jungtinėse Tautose šiuo laiku dalyvauja per 150 atskirų valstybių, tuo tarpu po antrojo pasaulinio karo jų nebuvo nė 60, tačiau gal tai tik laikinis reiškinys. Ar nesiburia ir jos į "blokus", kas jau reiškia jungimosi pradžia?

Taip galvojančius ištiko staigmena: Argentinos - D. Britanijos konfliktas - parodė, kad nacionalizmas yra dar gyvas ir sveikas. Net daugiau -- nacionalizmas gali gerokai suardyti nusistovėjusį jėgos balansą. Juk kas galėjo prileisti karą tarp Argentinos ir D. Britanijos? Londonas su tokia galimybe tikrai nesiskaitė. Ir jei Argentinos junta būtų dar keletą mėnesių palaukusi, D. Britanija nebūtų turėjusi ką papasakyti į Falklando salynų vandenį. Mat, dabartinė britų vyriausybė, dėl sunkios ūkinės būklės, buvo nutarusi atsisakyti nuo daugumos konvencionalinio tipo karo laivų, vietoje jų įsigydama tik keletą atominių povandeninių laivų su naujomis amerikiečių Trident II raketomis, galinčiom sunaikinti didesnę dalį Rusijos. Tai būtų lemiamas ginklas taikai išlaikyti. Net vienas į Falklandus pasiųstų lėktuvnešius - Invincible - jau buvo užparšutas Australijai.

Falklando salyno užpuolimas sukėlė tokias patriotines nuotaikas, kad vyriausybei nutarus pasipriešinti, beveik visa tauta tam pritarė. "Mes visi dabar esame falklandiečiai" - antrašte paskelbė rimtasis Londono Times, išvedžiodamas: "Mes esame salų rasė, mūsų vieną iš mūsų salų, mūsų apgyventų, buvo užpulta".

1939 m. britai užstojo Lenkiją ir patraukė į karą. "Niekas negali sakyti, kad lenkai dėl to neturėjo kentėti, arba - kad mes tiems nelaimingiems žmonėms galėjome padėti", bet buvo atėjęs laikas pasipriešinti agresijai -- lygiai kaip dabar Argentinos diktatūrai.

Tokį patriotinį pakilimą kiek vėliau gali pasekti blaivesnės mintys. Ar verta kovoti dėl 1,800 žmonių noro pasilikti britų valdžioje?

Užpildama Falklando salyną Argentinos junta tokio galvavimo tikėjosi, bet ją į tą užsimojimą daugiau pastūmėjo noras tautos dėmesį skubiai nukreipti nuo sunkios ūkinės ir nemalonios politinės padėties krašte. Jei ji klydo dėl britų nusistatymo, ji nepadarė klaidos antruoju atveju. Bent pirmom karo dienom ji turėjo visą tautą su savim. Net opozicijos atstovai paskubėjo į juntą pasveikinti. Žinoma, karas eigos nesėkmė gali priversti tautas užmiršti pirmą patriotizmą antplūdį. Juo labiau, kad Argentinos pretenzijos yra daugiau paremtos svajonėmis turėti savo kontrolėje priėjimą prie Antarktikos, negu teisė.

Manoma, kad pirmas tas salas 1501 m. pastebėjęs italas Amerigo (nuo kurio visas žemynas gavo vardą) Vespucci. Ispanijos karaliaus Karolio I žemėlapyje piešėjai jas pirmą kartą užfiksavo 1527 m., pavadindami jas Sv. Antano salomis. Po 65 metų salas iš naujo atrado anglas John Davis, o po 8 metų - olandų kapitonas Sebaldo de Weerts, kuris jas pavadino Sebaldinomis. Taip jos vadinosi iki britai ten po 90 metų vėl išlipė ir savo laivyno išdininko garbei pavadino Falklando salomis. Kadangi ten niekas pastoviai negyveno, 1746 m. ten išsikėlė prancūzai, kurie salas pavadino (Nukelta į 2 psl.)

Lietuvių Fondo suvažiavime pagerbiant mirusius narius, sąrašą skaito Jonas Vaznelis. Prie prezidiumo stalo M. Lenkauskienė, dr. J. Valaitis ir dr. J. Račkauskas. P. Malėtos nuotr.

PAMINĖTA LIETUVIŲ FONDO 20 METŲ SĖKMINGA SUKAKTIS

ANTANAS JUODVALKIS

Lietuvių Fondo ženklais dekoruotoje Jaunimo Centro salėje, Chicagoje, š. m. gegužės 1 d. įvyko Lietuvių Fondo XIX-tasis narių suvažiavimas. Suvažiavime dalyvavo 134 nariai, turintieji 4.697 balsus.

Suvažiavimą sveikino žodžiu atidarė tarybos pirm. Stasys Baras. Pirmininkauti pakvietė tarybos narius: Mildą Lenkauskienę iš Clevelando, dr. Joną Račkauską ir dr. Joną Valaitį, abu iš Chicagos, sekretoriauti -- Dainą Kojelytę ir Mykolą Drungą.

Mildai Lenkauskienei pirmininkaujant įspūdingai buvo pagerbti Lietuvių Fondo 1981 metais mirusieji ir įamžintieji nariai. Garbingoje vietoje padėta atskleista mirusiųjų narių knyga, papuošta raudonų rožių puokšte ir žvake kurią uždegė Lietuvių Fondo pradininkas dr. Antanas Razma o ilgą mirusių na-

rių sąrašą perskaitė tarybos narys Jonas Vaznelis.

Nebuvo užmiršti ir gyvieji Lietuvių Fondo pradinin-

Lietuvos gen. konsulė J. Daužvardienė sveikina LF suvažiavimą. P. Malėtos nuotr.

kai ir kūrėjai. Stasys Baras pakvietė garbės komiteto narius -- buvusius Lietuvių Fondo tarybos pirmininkus: dr. Antaną Razmą, dr. Gediminą Baluką, dr. Joną Valaitį ir dr. Kazį Ambrozaitį (pastarasis nedalyvavo). Įvertinant jų darbą ir pasišventimą, ne tik steigiant Lietuvių Fondą, bet per visus 20 metų aukojusius nesuskaitomas darbo valandas ir kartu teikusius dosnią finansinę paramą, buvo įteikti padėkos žymenai. Žymenus įteikė gen. konsulė Juzė Daužvardienė.

Pagerbus mirusiuosius ir gyvuosius Fondo narius buvo einama prie suvažiavimo

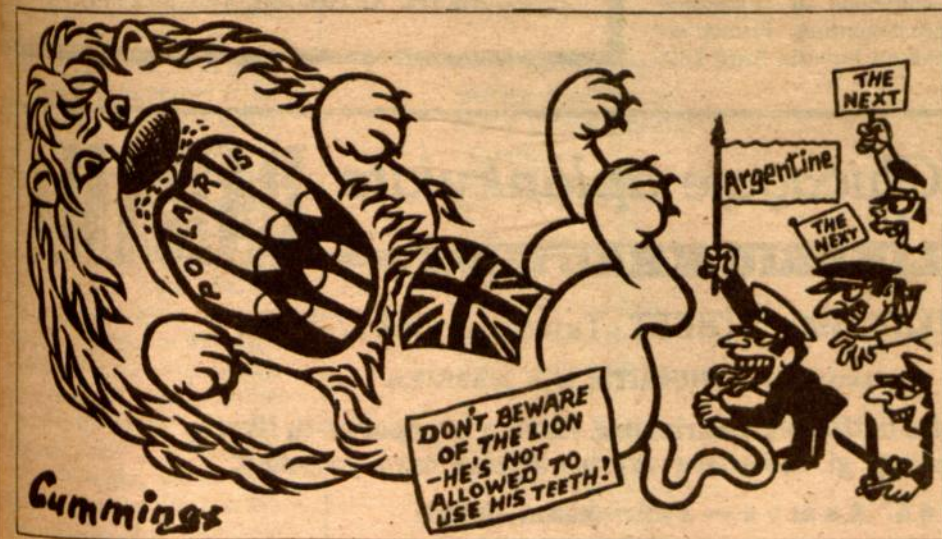
darbotvarkės. Maldą sukalbėjo vyskupas Vincentas Brizgys. Pirmoji sveikino gen. konsulė J. Daužvardienė, prabildama šiais žodžiais:

"Šis visuotinis Lietuvių Fondo suvažiavimas vyksta Fondo 20 metų sukakties ženkle. Pasakų šalyje, stebuklai įvyksta greit. Tikrovėje stebuklų vykdymas reikalauja kieto darbo ir pasišventimo. Tą praktiškai parodo Lietuvių Fondo augimas ir atliktieji darbai. Kasgi galėjo tikėti, kad per dvidešimt metų būtų sukaupta beveik trys milijonai dolerių? Kad būtų išdalyta arti milijono dolerių svarbiems lietuviškiems reikalams? Fondo steigėjai nujaudė ir žinojo, kad lietuviai yra jautrūs, ir esant rimtam reikalui dosnūs.

Amerikos lietuviai nebuvo šikštūs ir anksčiau, rėmė lietuviškus reikalus, atsiliepė į kvietimus. Lietuvai atgavus laisvę jie, savo dosnėmis aukomis ir indėliais, padėjo Lietuvai pilnai ir pavyzdinčiai atsikurti. Kiek milijonų dolerių jie supylė į nepriklausomos Lietuvos aruodą -- nesuskaičiuota.

Kai dėl kruvinos sovietinės okupacijos, didelis tėvynainių skaičius atsidūręs tremtyje, tapo vargšais benamiais, geraširdžiai Amerikos lietuviai juos šelpė, gelbėjo, padėjo įsikurti naujame gyvenime. Nešykštėjo.

Dabargi, naujosios išeivijos lietuviai, norėdami išlaikyti lietuviybę bei lietuvo einama prie suvažiavimo (Nukelta į 7 psl.)

Noras ginkluotis atominiu karui iššaukė šią pranašingą Daily Express karikatūrą: "Nebijokite liūto, jam neleidžiama kąsti (su atomine Polaris raketom)".

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Komiškas karas virsta tragišku. - Karo technikos patyrimai.

- Kas dar liko pagrobti Falklando pavyzdžiu.

Argentinos kreiserio gen. Belgrano ir britų naikintuvo Sheffield paskandinimas prasidėjusį, nors dar formaliai nepasiekusį, karą dėl Falklando salyno paverė tragišku. Syki prasidėjusį šaudymą jau sunku nutraukti. Juo labiau, kai vienos pusės valdžia - praktiškai juntos pirmininkas gen. Galtieri - savo likimą pastatė ant vienos kortos. Ji gali išgelbėti tik Falklando salyno prijungimas prie Argentinos. Priešingu atveju jis ne tik būtų nuverstas, bet dar ir apkalintas išdavimu. Ir dabartinė britų vyriausybė negalėtų pergyventi pralaimėjimo, tačiau dėl to jos ministrai dar nenustotų savo galvų. Laivyno pasiuntimui pritarė parlamentas ir visas kraštas.

Kaip surasti diplomatinę išeitį iš tos košės ir leisti abiem pusėm neprarasti 'savo veido' - šiuo metu yra didžiausias galvosūkis. Viena iš galimų išečių būtų salos suverenumo pėrimimas Jungtinių Tautų vardu. Tai kaž kas panašaus i buv. Haigo planą, kuris numatė JAV įtraukti į laikiną salos administraciją. Su tuo nesutiko Argentina, reikalaujama pirmiausia jai pripažinti

Falklando salos turi du aerodromus A ir B vos per kelias mylias nuo sostinės Stanley.

suverenumą, po ko faktinai jau nebelieka apie ką tartis.

Visų šalių kariai turi geros progos pasimokyti iš ligšiolinio karinio patyrimo. Vienas iš aktualiausių klausimų -- ko verti karo laivai (ir panašiai - brangių tankų masės) naujausių torpedų ir raketų išsivystymo šviesoje? Tiesa, gen. Belgrano buvo paskandintas jau seniai žinomu būdu - povandeninio laivo. Siais laikais toks didelis taikiny, kaip 13,650 to. svorio ir 608 pėdų ilgio kreiseris neleidžiamas plaukti vienas -- jis turi turėti kitų laivų ir aviacijos apsaugą. Šiuo atveju kreiserį lydėjo tik du kiti laivai. Jis neturėjo helikopterų, kurie tokiais atvejais yra būtina išsivagyčiai, ar nėra pakelyje povandeninių laivų. Britai prieš kreiserį pavartojo du Mark 24 Tigerfish torpedas. Paleistos į taikinį jos kurį laiką turi kontaktą su paleidusiu laivu, per kurią galima pakeisti jos kursą. Priartėjusios prie taikinio, torpedos susiranda jį jau automatiškai. Torpedų greitis yra apie 50 mylių per valandą.

Sheffield buvo paskandintas prancūzų gamybos raketa Exocet, kurią savo apginklavime turi ir britų laivynas. Ji skrenda labai žemai, vos 6-9 pėdas virš bangų, už tat radaro nėra susekama. Paleista iš lėktuvo ji gali taikinį pasiekti už 19 mylių. Ją sustabdyti galima koncentruotomis patrankų salvėmis, bet, aišku, ją reikia iš anksto pastebėti. Kai kurie britų laivai jau yra apginkluoti priešraketinėm raketom, tačiau tai gana naujas

dalykas ir Sheffield jų neturėjo.

Ats. adm. Moore, buvęs JAV jungtinių štabų viršininkas, per CNN TV pareiškė, kad ligšiolinis patyrimas rodo, kad JAV apsisprendimas statyti labai didelius lėktuvnešius buvo teisingas. Tik labai dideli laivai gali turėti visus įrengimus apsisaugoti nuo priešraketų. Žinoma, ir juos turi lydėti atitinkamas mažesnių laivų kiekis.

D. Britanija stoji kovon netiek dėl Falklando salyno, kuris nevertas jau dabar padarytų išlaidų, bet dėl principo: smurtas negali būti teisėtas. Jei Argentinos generolai laimėtų, britams sunku būtų išlaikyti Gibraltarą, kurio gyventojai nenori priklausyti Ispanijai. Ispanijoje jau buvo demonstracijų, reikalaujančių elgtis Argentinos pavyzdžiu: Ispanija valdė Gibraltarą nuo 1492 metų ir 'amžinai' atidavė jį britams 1713 metais. Ne dovanai, bet už tai gaudama

... Floridą Amerikoje. Jei Ispanija atsiimtų jėga Gibraltarą, ji neturėtų moralinės teisės pasilaikyti du Maroko miestus su apylinkėmis, Ceuta ir Melilla, kurių nori Marokas.

Argentina ginčijasi su Čile dėl trijų mažų salelių Beagle kanale, pačiame pietiniame Amerikos iškyšulyje. Tarptautinis arbitražo teismas pripažino jas Čilei, bet jei Argentina gali atsiimti Falklando salas, kodėl ir ne tas strateginiai svarbias saleles?

Guatemala ir Venezuela remia Argentiną. Pirmoji nori paaimti buvusią britų kolo-

■ Iš kitos pusės

Ragindamas balsuoti Bendruomenės rinkimuose, Kutkus rašė:

"Tad pasirink vieną ar kitą pusę, mielas Tavo skaitytojai, nes neutralių čia negali būti. Gausis poetas Dante neutraliems nerado vietos danguje, nei pragare, nei skaistykloje."

Toks priminimas pomištinio gyvenimo sukelė įtampą. Juo labiau, kad Dantes vardas paprastai yra siejamas su pragaru. Ar tik tai nebus sąžinės balsas? Vienintelė nuodėmė, kurią galima būtų rasti Kutkaus atsiliepime, būtų tik neteisingas gyrimasis savo nuopelnais. Pavyzdžiui jis teigia:

"Politinėje veikloje irgi atsiekta labai daug."

Jei iš tikro atsiekta 'labai daug', — kaip galėjo Kutkus fornijoje atsirasti entuziastų, kurie dėl neveiklos ar kokių tik dėl tokios 'veiklos', pradėjo raginti pasamdyti amerikiečius 'specialistus'. Girdi, dabar ne mėgėjų, bet profesionalų gadynė. Dar daugiau tuos 'specialistus' jie pasamdyti patys, bet ne patikėti tą uždavinį Bendruomenės. Ir koks buvo Bendruomenės atsakymas? Ji sutiko ir, dos, net pinigais parėmė tokį savo nuvainikavimą.

Kai negalima operuoti faktais, einama į palyginimus ir poeziją. Taip padarė ne tik pirmininkas, bet P. TUVIO redaktorius garbės pirmininkui prel. Balkinui 4-me žurnalo Nr. patiekdamas tokį klausimą:

"Kaip tas lopšy Jūsų liūliuotas kūdikis Jums atrodo dabar, jau užaugęs ir subrendęs trisdešimties metų vyras? (O GAL MOTERIS?). Kokią matyt Bendruomenės ateitį...?"

Prelatas Bendruomenės lyties klausimą taktiškai apėjo tylomis tiesiog pastebėdamas:

"Prieš mūsų akis vyksta lietuviškojo gyvenimo silpnėjimas..."

Jei taip, pirmininko instinktas pagalvoti apie pomištinį gyvenimą buvo teisingas. Kol dar gyvi paskirkimo premija už Dantes Dieviškos Komedijos lietuvišką tęsinį.

TAUTINIS MOMENTAS...

(Atkelta iš 1 psl.)

Malouines, kas reiškia 'Saint-Malo gyventojai' (Saint-Malo yra uostas Prancūzijos Bretonijos pusiasalyje). Kaip tik iš ten buvo salose apgyvendinta keleta šeimų. Tokiu būdu Malvinos salų vardas yra susipainijęs prancūziškas 'Malouines' žodis. Britai už kelių metų prancūzus išvijo.

1810 metais, pasiskelbusi nepriklausoma nuo Ispanijos, Argentina pareiškė pretenzijų į visas ginčijamas teritorijas. 1829 m. Argentina pavedė tas salas valdyti prancūzų kilmės Hamburgo pirkliui Louis Vernet, kurį po keturių metų britai išvijo, vėl iškabindami savo vėliavą. Ir po to britai salų jau nebeapleido. Argentina nuo to laiko reiškia pretenzijas, nors šiaip santykiai tarp abiejų kraštų iki šiol buvo labai geri.

Saltai galvojant konflikta nesunkiai galima būtų išspręsti. Tautų apsisprendimo principą, kurį britai taip smarkiai pabrėžia, čia galima būtų kaip nors apeiti, nes faktinai reikalas sukasi tik apie 1,800 žmonių, kuriems būtų galima kaip nors atlyginti. Sužadinti tautiniai momentai tačiau diplomatų uždavinį nepaprastai pasunkino. Laukiant jų pastangų vaisių vėta atsimiti, kad tas sunkiai apskaičiuojamas tautinis momentas vis dar vyrauja pasaulinėje politikoje ir dažnai, kaip ir mūsų nesupratimas su lenkais, sukludė planus kariauti pagal ideologines linijas.

nija, dabar nepriklausoma valstybė Belize, kurios apsaugai britai paliko kelis savo dalinius.

Venezuela turi pretenzijų į didesnę Guyanos dalį. Prancūzija vis dar valdo tris salas Karibų jūroje ir dvi - St. Pierre ir Miquelon - vos 15 mylių nuo Kanados krantų. Jose gyvena apie 6,000 prancūzų kilmės žmonių. Kai Prancūzijos ministeris pirmininkas Pierre Mauroy visai neseniai ten lankėsi, tą salą reprezentuojas

Prancūzijos senatė, Marcel Plantegenest rašė paryžiuose Le Monde:

'Padarykime reikalingus žingsnius nedelsdami, kad apsaugotumėm mūsų kraštą nuo tokios situacijos, į kurią pakliuvo mūsų kaimynai britai dėl Falklando salų.'

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUSAITIS ir J. MAZEIKA

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ĮSITIKINSITE.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$17.00. Single copy 35 cents.Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro numerio
kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais
ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespaus-
dinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.

ROMO KALANTOS TRAGIŠKOS MIRTIES SUKAKTIS

Jausdamiesi darą nusikaltimus prieš tarptautinę teisę ir net savo pačių pasirašytus įsipareigojimus, Maskvos valdovai stengiasi demokratinį pasaulį įtikinti, jog jie patys iš tikrųjų esą nieko dėti. Visa, kas Pabaltijo ir kitose faktiškai pagrobtose žemėse darosi, eina pagal tų kraštų norą ir neva laisvą apsisprendimą. O kad šis melas būtų daugiau įtikinantis, dar prieš okupacijos pradžią paruošė specialius išgamų ir pataikūnų grupes, rusiškai kariuomenei įžengus didžiausiomis pastangomis suverbuoja agitatorių ir propagandistų būrius, kurių balsai viešumai yra pristatomi kaip tikroji užimto krašto valia. Kas drįsta kitaip net pagalvoti, tam atitenka tremtis, kalėjimas, ar perauklėjimas bepročių ligoninėse. Čia jau pripažįstama, kad tenka naikinti buvusių kapitalistų nereikšmingas nacionalines liekanas, trukdančias kurti socialinį gerbūvį ir auklėti sovietinį žmogų. Nutyliama tačiau, kad iš tikro kovojama ir su savo pačių išugdytaisiais.

Ta gerbūvio kūryba tik pakniupstomis teslenka pirmyn, ir tai tik atbuliniais bėgiais. O sovietinio žmogaus ugdymas, kaip paskutienijį įvykiai Lenkijoje parodė, formuojasi dar blogiau. Apie pusę tautos sudaro jaunimas iki 30 metų amžiaus ir jis jau išugdytas sovietinės vergijos mokyklose. Ir nepaisant to, nebudamas reakcijos, jis išeina į gatves bei aikštes demonstruoti su šukiais reikalaujančiais laisvės. Ašarinės dujos, guminės lazdos, vandens sriautai gali laikinai minias išsklaidyti. Tai įstengia pripildyti ligonines ir kalėjimus, bet nepajėgia išrauti laisvės troškimo iš žmonių širdžių. Kaip prigesintas gaisras vėl įsiliepsnoja papūtus vėjui iš kitos pusės, taip ir priešinimasis svetimųjų priespaudai gauna naujos jėgos, kai tik tam pribrešta laikas, lyg pavasaris po slėgusios žiemos.

Nerimas ir kantrus budėjimas vyksta ne vien Lenkijoje ir ne vien tik dabar. Rūgimas jaučiamas, kaip ir Vakarus ištrūkusi teigia, visoje sovietinėje imperijoje. Jis nėra svetimas ir okupuotoje Lietuvoje, kur tikrasis visuomenės daugumos balsas vis drąsiau ir stipriau reiškiasi nuolat gau-

sėjančioje pagrindžio spaudoje. Niekas šiandien nežino, kaip plačiai ji pasklidusi. Vakarus pasiekusieji egzemplioriai tuojau pat patenka į išeivijos spaudos puslapius, gi pavergtoje tėvynėje jie dauginami ir platinami su rizika, net kai pirminiai ar antriniai egzemplioriai nučiumpami. Jos itaka didelė, nes kitaip nebūtų tikslo ją leisti, tuo labiau administracijai ją skrupulingai persekioti.

Tikrąsias gyventojų nuotakas pavergtų tėvynę į Vakarus atneša ne vien pagrindžio spauda. Jos atplaukia čia įvairiais kanalais. Jie byloja, kad tie kenčiančių lietuvių siekiai prilygsta galingiesiems Nemuno vandenims, žiemos ledų sukaustytiems. Kada

prašvinta pavasaris, tie vandenys laužo ledus ir griaua bet kokias užtvartas, rodydami savo jėgą. Ne kitaip ištisą dešimtmetį narsiai laikėsi laisvės kovotojai, vesdami beviltišką pasipriešinimą rusų okupacijai ir kolonizacijai, šūviams Vakaruose Europoje nutilus. Pasaulis tuomet apie jų žygius nedaug tenorėjo girdėti, nes rusiškoji propaganda buvo ilgokai apdūmusi daugeliui akis ir priglūsinusi ausis. Vėliau įsivyravo nelemtoji detantės dvasia, su politikierių kelionėmis į Maskvą. Ir jos metu patriotiniai išsiveržimai Vėlinėse ar kitomis progomis, deja, nerado didesnio atgarsio.

Bet kada prieš dešimtį metų JAV prezidentas R. Nixonas ruošėsi svečiuotis Rusijoje, modernios priespaudos priemonės iššaukė jau kitokią reakciją. Galingiausios pasaulio valstybės prezidentas nenorėjo priimti Lietuvai ir lietuviams tėvynėje laisvės reikalaujančios peticijos, su dvidešimt tūkstančių JAV gyventojų parašais. Bet jis, viešėdamas Maskvoje, negalėjo neišgirsti, jog Kaune, Valstybės teatro sodelyje, tragiškai liepsnose už Lietuvos laisvę pasiaukoję jaunuolis Romas Kalanta. Tai buvo 1972 m. gegužės 14 d.

Sovietinės valdžios klastingai slėptos R. Kalantos laidotuvės išvedė minias žmonių demonstruoti Kaune ir kartoti paprasto jaunuolio - bet dvasios galiūno - šūkį "Laisvės Lietuvai". Nors ji užgniaužė ir trispalves vėliavas sunaikino milicininkų būriai ir azijaty raudonarmiečių daliniai, tačiau didžiosios spaudos pirmaisiais puslapiais ir radijo bei televizijos bangomis įvykis nuaidėjo plačiai ir toli. Romo Kalantos pasiaukojimas atskleidė

GEGUŽĖS LIEPSNA

ROMO KALANTOS
DEŠIMTOMS MIRTIES METINĖMS

BALYS AUGINAS

NEUŽGESINKITE ugnies,

Kuri užsidegė

Gegužyje —

Kaip trapi tulpė,

Skelbianti

Laisvės pavasarį! —

Tai Tu —

(Romai Kalanta) —

Sušvitai

Liepsnų liežuviais,

Kaip Sekminių balandis

Tėvynės

Padangėje,

Kaip žmogiškoji

Meilės liepsna,

Kaip gyvas kančios

Vainikas

Motinai žemei.

Nūnai Tėvynės

Šilainė

Tapo Tavo kūnu,

Ir Tu alsuoji

Nemirtingumu —

Tu mums likai

Vilties

Neužgesintas deglas,

Ir laisvės

Krintanti žvaigždė —

Balys Gajauskas rašo iš koncentracijos lagerio

Viskas imperijai

Bolševikai, pavergdami tautas, nesitenkina tik savo strategijos stiprinimu, kaip atsitiko su Lietuva ir kitomis respublikomis. Imperijos stiprinimui jie stengiasi visiškai pajungti ir tautos fizines bei dvasines jėgas. Ypač daug dėmesio okupantai skiria mūsų jaunimui kurį jau nuo pat mažens auklėja tarybinei ideologijai nuolankumo ir vergiškumo dvasia. Okupantai stengiasi nulipdyti į save panašias figūras. Tam tikslui tarnauja mokykla. Mokykloje dėstomi dalykai persunkti bolševikine ideologija. Ypač suideologinti ir paversti bolševikinės propagandos įrankiu visuomenės mokslai. Lietuvių tautos istorija kaip žalngas okupantams mokslas, mokyklose beveik nedėstomas. Tie jo menki trupinėliai, kuriuos gauna pažinti jaunimas, paversti Rusijos imperijos priedėliu. Lietuvių tautos istoria bolševikų vertinama kaip priešiška propaganda ir dažnai atsiduria ant okupantų teismo stalo.

Jaunimą sistemingai apdoroja komjaunimo organizacijose, ateistiniuose rėliuose, į kuriuos jaunimas verčiamas stoti. Jaunimas labai izoliuotas nuo laisvojo pasaulio. Mat gali užsikrėsti laisvės idėjomis ir pareikaliauti teisių, kuriomis naudojasi laisvųjų Vakarų jaunimas. Taip bolševikai nori jaunimą ne tik sutramdyti, bet ir įkinkyti į savo ideologijos skleidimą. Po keliasdešimt metų, jų manymu, toks jaunimas sudarys naują visuomenę — paklusnią, nuolankią ir nebandančią priešintis esamai tvarkai, nes jie laikys tokią padėtį normalia.

Kultūrinis gyvenimas suvalstybtintas ir pritaikytas

okupantu tikslams. Literatūra, dailė, muzika ir kitos kultūros sritys suideologintos ir privalo išreikšti bolševikines idėjas.

Liaudis ir įstatymas

Niekam nekyla abejonės, kad dirbti savo liaudies gerovę — kilnu ir būtina. Tuo ir privalo rūpintis kiekvienas pilietis. Valstybės vadovo svarbiausias tikslas — užtikrinti savo liaudžiai gerbūvį. Tam jie ir renkami. Kiekvienas pilietis, kiekvieno piliečio šeima privalo būti aprūpinta atitinkamo ekonominio lygio prekėmis ir žemės ūkio produktais. Dabartinis mokslo ir technikos išsivystymas leidžia pasiekti tą tikslą. Tačiau gyveną Tarybų Sąjungoje žino, kaip čia gyvena liaudis. Bet metai slenką be esminių dabartinio gyvenimo pagerinimo perspektyvų. Maitinama iliuzijomis. Liaudis kurianti materialines vertybes, neturi teisės į savo darbo vaisius. Ji gali tik pasyviai stebėti, kaip skirstomos jos pagamintos gėrybės ir turi tenkintis trupiniais, kuriuos jai numeta valstybė. Valstybė yra visagalė šeimininkė, kuri nustato žemus atlyginimus. O liaudis neturi net teisių protestuoti prieš tokią be teisę padėtį. Bet koks ryžtingesnis protestas numalšinamas žiauriomis priemonėmis. Tam tikslui krašte apstu kalėjimų ir konclagerių.

Propaganda be perstojo įtikinėja gyventojus, kad jie gerai gyvena, o kitose šalyse liaudis skursta. Todėl ir nereikia mums nieko reikalaus. Ar galima pateisinti skurdą tokioje turtingoje žemės turtais ir derlingomis žemėmis šalyje? Ne! Tai juk didžiausias nusikaltimas liaudžiai!

Bolševikų partijos valdančioji grupelė stengiasi neišleisti iš savo rankų liaudies pajungimo monopolijos. Ji apsitverė aukšta įstatymų ir baudžiamojo kodekso straipsnių tvora. Už laisvesnę mintį, už savo teisių reikalavimus tuoj gra sinama baudžiamuoju kodeksu — tylėkite, nedirskite išsižioti. Nepaklusite, nusižengsite įstatymams! Tačiau tie įstatymai yra nusikalstami, nes jie nukreipti prieš liaudį. Tad liaudis turi moralinę teisę nesilaikyti jų. Įstatymai turi tarnauti liaudžiai, bet nesaugoti grupelės savivaliautojų interesus ir jų privilegijas.

tai, ką nutylėjo JAV prez. Nixonas, savo atsisveikinimo kalboje išgarbindamas leningradietę Tanią: iš Lietuvos, bado ir šalčio mirčiai, į Sibirą rusai ištrėmė šimtais kartų daugiau nekaltų žmonių, neišskirdami nei senelių, nei vaikų.

Romo Kalantos tragiškas žuvimas, jam pačiam ir jo artimiesiems asmeniškai ypatinai skaudus, ne tik paskatino jaunąją kartą pavergtoje tėvynėje sekti jo įkvėptu idealizmo pavyzdžiu, bet uždegė ir išeivijos jaunuomenę aukotis amžiniams savo tautos siekimams nusigrįžtant nuo dažnai gundančių pseudoliberalių gundymų. Už tai jam statomi paminklai, jo vardu krikštijasi organizacijų daliniai, su gilia pagarba minimos jo tragiškos mirties metinės. Jam, ir jo sekejams, reikšime pagarba visa širdimi ir visais laikais.

Kučino konclageris,
Permės sr., 1980 m.
(Aušra Nr. 28)

JIE GIMĘ PIETŲ AMERIKOJE (9)

Susisiekimai ir susiderinimas

PLB KONSTITUCIJA NURODO, KAD PLB DARBAS ESAS KOORDINUOTI VISŲ KRASTŲ LIETUVIŲ VEIKLĄ. Si koordinacija, kuri yra labai sudėtinga, darosi kas kart reikalingesnė, ypač dabar, kai šiaurės-pietų blokų iki šiol buvęs tikti psichologinis skilimas pavirsta į politinį skilimą. Šią straipsnių seriją pradėjau rašyti su mintimi nurodyti - kol dar buvo laikas - mums gresiančius nutolėjimo pavojus. Įvykiai mane pralenkė ir stačiai čia pat, man seriją berašant, Falklando atvejis tragiškai įrodė, kaip lengvai šiaurės ir pietų blokuose gyvena LIETUVIAI (pabrėžiu: visi jie yra lietuviai) gali atsistoti net priešingos karo fronto pusėse.

Tačiau palikę nuošaliai didžiuosius įvykius, griškime prie mūsų lietuviškos kasdienybės ir pažvelkime kokių būdu PLB gali - ar negali - praktikoje mus koordinuoti 'dienais-sekantis-dienai' pagrindu.

Norint koordinuoti, reikia visų pirma susisiekti - ir čia jau užkliūvame ant pirmųjų sunkumų. Net toks paprastas dalykas, kaip pašto naudojimas - ir tas pareikalauja susipažinimo su kiekvieno Pietų Amerikos krašto sąlygomis atskirai. Matome, pav., kad

JURATĖ STATKUTĖ
DE ROSALES

dabartiniais laikais nemažiau už knygas gali mums tarnauti juostos, filmai ir pan. Tačiau reikia žinoti, kad į Venezuelą, pav., plokštelių siūsti yra nepatartina, nes jų muitinė nepraleidžia be specialaus importo leidimo. Tokio patvarkymo iš valdžios išreikalavo artistų sindikatai ir kartais taip išeina, kad dėl vienos plokštelės siūstos pašto, mums čia reikia lakstyti keletą dienų po įvairiausias istaigas. Įrašius tą pačią plokštelę į juostą ar cassette, galima ją ramiau siai siūsti adresatui į Venezuelą oro pašto - ko vėlgi negalima daryti daugumoje Pietų Amerikos valstybių, turinčių kariškas valdžias. Ten jau reikia siūsti tikrai plokšteles. Betamax video juostos vartojamos JAV-bėse tinka Venezuelai, bet toliau į pietus yra naudojama kita TV sistema ir tos pačios juostos nebetinka.

JAV ir Kanados spauda labai skirtingai užtrunka iki ateina į kiekvieną Pietų Amerikos kraštą, tačiau beveik visur spaudoje įdėti pranešimai apie įvairius konkursus, suvažiavimus ar kursus mus pasiekia tuomet, kai jau yra šaukš-

tai po pietų. Retas yra tas, kuris teikiasi pranešimą pasiūsti mums oro pašto, tačiau tokių atsiranda ir mes jiems visada esame dėkingi. Prenumerata oro pašto mums yra didžiausia brangenybė. Europos Lietuvis, spausdinamas oro paštui, yra sunkiai, bet noriai išrašomas.

Jautri ir sudėtinga yra vasaros atostogų jaunimui planavimo tema. Kai JAV-ėse organizuojami įvairūs jaunimo suvažiavimai ar lituanistiniai kursai, į kuriuos norima kvieisti jaunimą iš pietų, yra būtina koordinuoti datas, nes kiekvienam krašte vasaros atostogos yra kitokiu laiku. Pav. Venezuelos jaunimas štai jau į antrą Jaunimo Kongresą iš eilės negalės siūsti tų atstovų kurie mokosi, nes kongresas išpuola tuo metu, kai pas mus yra metų baigimo egzaminai. Panašiai išėjo Venezueloje su paskutine Chicagoje surengta šokių švente: dėl datos nebuvo galima važiuoti. Ir tas buvo tuoskaudžia, jog Venezueloje veikia dvi stiprios šokių grupės. Tačiau, pav., yra kitų Pietų Amerikos kraštų, kuriems parinktos datos labai tiks. Taigi, ilgainiui darosi būtina išgauti balansą ir rinkti datas taip, kad ne visada tie

Dvidešimt pirmasis Dirvos
NOVELĖS KONKURSAS

Mecenatas SIMAS KAŠELIONIS

- **Tema.** Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.
- **Ilgis.** Novelė turi būti ne trumpesnė kaip 15 psl. mašinėlės rašytų, su dvigubu tarpu.
- **Laikas.** Paskutinė rankraščiai įteikti data 1982 m. birželio 15 d.
- **Adresas rankraščiams siūsti.** Dirva, Novelės konkursas, P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103.
- **Paruošimas.** Konkursui siunčiami rankraščiai būtina privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant priedamo uždaro vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Vokelis nebus atidarytas nei laimėjus.
- **Sąlygos.** Laimėjusiam autoriui bus įteikta mecenato Simo Kašelio 600 dolerių premija, Dirva turintis teisę premijuotą novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje ar atskiru leidiniu novelių rinkinyje.
- **Nepremijuoti rankraščiai.** Gražinami tik autoriams prašant.
- **Jury komisija** iš trijų narių sprendžia kas premijuotina paprasta balsų dauguma. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus.

patys kraštai nukentėtų ir įvyktų tam tikra rotacija. Dėl smulkesnių kursų ar suvažiavimų, kiek pastebėjau, dažniausiai yra taikomasi prie tokių kraštų, kuriuose infliacija užmuša jaunimui galimybes važiuoti, o nuošaliai yra paliekami tie kraštai, kuriuose yra daugiau finansinių galimybių pajudėti, ko rezultate - negali atvykti nei vieni, nei kiti.

Nemažiau svarbus būtų datų sugretinimas ir siunčiant jaunuolius į Vasario 16 gimnaziją. Venezueloje, gimnaziją baigęs jaunuolis turi metus laiko laukti leidimo į universitetą. Tiesiog privalomo laukimo metai gali būti rutinos keliu visada praleidžiami Vasario 16 gimnazijoje. Venezuela randasi šiaurės pusrutulyje ir mokslo metai prasideda spalio mėn., baigiasi - liepos gale. Tuo pačiu viskas gerai sutampa su Europos mokslo metais. Visai kitaip yra pietų pusrutulyje, kur jaunimas turi vasaros atostogas tuomet, kai šiaurėje yra žiema. Tenai, važiuojantis vieniems metams į Vasario 16 gimnaziją mokiniams turi paaugoti dvejus mokslo metus savo krašte, ko rimti mokiniai nenori daryti. Gi kaip tik tie rimti-geri mokiniai mums yra vertingiausi. Taigi, tokiems mokiniams vertėtų pasiūlyti kelis metus iš eilės vasaros atostogas praleisti Vasario 16 gimnazijoje, kurioje tuo metu yra pats mokslo metų įkarštis ir atvykęs mokinys gali išeiti pilną, antrąjį

metų trimestrą prieš grįždamas namo.

Tokių detalių galima priskaičiuoti iki begalybės. Reikalauti, kad PLB netiktai kiel vieną tokią detalę imtų dėmesin, bet dargi žinotų nuolat vykstančius pasikeitimus kiekviename krašte - yra reikalingi neįmanomi dalyko. Todėl gal būtų patartina PLB nei pasinaudoti jos konstitucijoje numatytomis galimybėmis kvietit į valdybą kooptuotus narius, su patariamąjį balsu teise. Tokie nariai galėtų būti asmenys neseniai atvykę gyventi į JAV-bes iš Pietų Amerikos, ar pan., žinant tų kraštų sąlygas.

Siomis dienomis Chicagoje susituoks buvusi ilgametė Venezuelos Lietuvių Jaunimo Sąjungos sekretorė Birutė Ignotavičiūtė, būsima Pečiulienė. Kiek girdečiau, artimoje ateityje JAV-ėse bus dažniau matomas Kestutis Slotkus, ant kurio pečių guli Kolumbijos Lietuvių Jaunimo S-gos reikalai. Tokių asmenų patirtis yra vertinga. Tikiu, kad panašių asmenų JAV-ėse atsirastų ir iš kitų Pietų Amerikos kraštų. Jų balsas turėtų būti nuolat girdimas ir PLB valdybos posėdžiuose. Laiškai į Pietų Ameriką ilgai eina, telefonai brangiai kainuoja, o vietoje esant be padėti pažįstantis žmogus gali čia pat tarti žodį ir daug ką paaiškinti.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

1982 METŲ KELIONĖS

KELIONĖS Į LIETUVĄ:

	Iš New York/Boston	Iš Chicagos
Maskva — Vilnius — Maskva	\$1130.00	\$1285.00
Gegužės mėn. 23 d., birželio mėn. 13 d.		
liepos mėn. 4 d., liepos mėn. 25 d.,		
rugpjūčio mėn. 22 d.		

16-kos dienų kelionės:

Gegužės mėn. 9-24 d.		
Maskva — VILNIUS — Ryga —		
Leningradas — Helsinkis	\$1180.00	\$1335.00
Birželio mėn. 20 — liepos mėn. 5 d.		
Maskva — VILNIUS — Ryga —		
Leningradas — Helsinkis	\$1395.00	\$1550.00
Liepos mėn. 18 d. — rugpjūčio mėn. 1 d.		
Maskva — VILNIUS — Maskva —		
Zurichas — Muenchenas — Zurichas	\$1580.00	\$1735.00
Rugpjūčio mėn. 8 d. — rugpjūčio mėn. 23 d.		
Maskva — VILNIUS — Maskva — Roma	\$1495.00	\$1650.00
Rugsėjo mėn. 19 d. — spalio mėn. 4 d.		
Maskva — VILNIUS — Ryga —		
Leningradas — Helsinkis	\$1295.00	\$1450.00

KELIONĖ Į EUROPA — 15 dienų,
rugpjūčio 16-29 dienomis

Vokietija, Šveicarija, Italija ir Austrija	\$1405.00	\$1475.00
Registracija iki 8. m. birželio mėn. 10 dienos.		

KELIONĖ LAIVU — 7 dienos,
gruodžio mėn. 4 d.

St. Maarten, Martinique, Barbados,	Kainos nuo
St. Lucia, Antigua, St. Thomas	\$1060.00 iki \$1265.00
"World Renaissance" laivas; registracija iki spalio 1 dienos	

KELIONĖ Į KINIJĄ — 21 d., spalio 9-29 d.

3 naktys Tokio, 3 Pekine, 2 Wuxi, 1 Soochow,	Kaina iš San Francisco
3 Shanghai, 2 Kweilin, 1 Canton, 4 Hong Kong	\$2960.00

VISOS KAINOS PAŽYMĖTOS VIENAM ASMENIUI — gyvenant dviese kambarėje. NEDELSKITE REGISTRUOTIS! PRAŠOME KREIPTIS DĖL BROŠIŲRŲ APIE VISAS ŠIAS KELIONES — TUOJ ATSIŪSIME!!!

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 South Western Avenue

Chicago, Illinois 60643

Telephone: (312) 238-9787

Visos kainos gali keistis dėl skridimų kainų pasikeitimo ir dolerio svyravimo.

Kviečiame įsigyti šiuos leidinius

Lietuvių Enciklopedija 36 tomai	\$366.00
Encyclopedia Lituanica 6 tomai	\$125.00
Vinco Krėvės Raštai 6 tomai	\$32.60
Iš mano atsiminimų — Petras Klimas	\$13.25
Laukiame užsakymų papildomam L. E. tomui.	
Užsakymus siūsti: J. Kapočius, P.O. Box 95, So. Boston, MA 02127	
Telef. dieną (617) 268-7730, vakarais (617) 282-2759.	

KŪRYBA IR MOKSLAS

O buvo tai kuklus dvasios milžinas

Mokytoją Domą Veličką prisimenant

Šių metų kovo 18 d. suėjo dešimt metų nuo Domo Veličkos mirties. Tai suaktis, kurią prisimins kiekvienas, kam brangus ir didžiariškais yra žodis — "mokytojas".

O Domas Velička buvo kvintescencinis mokytojas. Mokyklai ir jos atšakoms — jaunimo teatrui, jaunimo spaudai, pedagoginei spaudai — jis atidavė visą savo gyvenimą. Ir ne bet kokiai mokyklai, o lietuviškai ir, kaip pats ją vadindavo, registencinei, kuri auklėja žmogų ne karjerai, ne gyvenimo duonai užsidirbti, bet pasipriešinimui visoms jėgoms, svetimoje aplinkoje

tirpinančioms išvietintųjų tautiečių lietuviškąją tapatybę bei sąmonę.

Kalbėdamas apie D. Veličką, jaučiuosi turįs teisę kalbėti iš asmeninės patirties. Nuo pat mano atvykimo į Chicago 1959 m. iki 1968 m., kada baigiau Pedagoginį lituanistikos institutą, Domas Velička iš visų mano pažintųjų mokytojų buvo pats ryškiausias, pats stambiausias. O stipri ir galinga buvo ta mokytojų grupė, kuri mane ir mano draugus ugdė būti lietuviškojo žodžio vartotojais, mylėtojais, puoselėtojais, žinovais. Kita proga čia tektų prisiminti ir Aldoną Simai-

tiene, ir Aleksandrą Dundulį, ir Igną Serapiną, ir Apolinarą Bagdoną, ir Juozą Masilionį (kalbant tiksliai apie kalbos bei literatūros mokytojus). Visi jie šandien mums atrodo kaip mūsų jaunystės milžinai. Tačiau jau ir tada kažkaip buvo aišku, kad Domas Velička buvo ta spindinti žvaigždė, kuri vedė ne tik mus moksleivius, bet kažkaip traukė ir visus tuos kitus brangius mūsų mokytojus, anuomet Chicagos aukštesniojoje lituanistikos mokykloje ir Pedagoginiame institute mums skleidusius lituanistinio mokslo šviesą.

Mes tada, 1950-60 m. dešimtmečio sąvartoje ir kiek vėliau buvome grupė draugų kuriems lietuviškojo sąmoningumo dirvą pirmiausia išpurenė tėvai. Tai tokie tėvai, kaip manieji, kaip Pakalniškiai, Valiukėnai, Juodvalkiai, Nakai ir kiti, kurių darbai lietuvių spaudoje ir kituose lietuviybės baruose buvo mums pirmieji lietuviškojo darbo pavyzdžiai. O po tėvų ar greta tėvų atėjo anie mokytojai, kurie toje mūsų tėvų paruoštoje dirvoje pasėjo ir išugdė formalus ir specifinio lituanistikos pažinimo sėklą. Bet tie mūsų mokytojai nebuvo tik kokie sausų faktų, datų ir taisyklių į galvą kalėjai, o jie degė ta pačia lietuviškumo aistra, kuria ir mus užkūrė ir mūsų sielose išdegino naujas lietuviško sąmoningumo spalvas bei atspalvius.

Iš Domo Veličkos išmoko, kad lietuviškasis žodis yra kone moralinis įsipareigojimas vartoti jį ne tik taisyklingai, bet ir oriai ir skoningai. Domas Velička, savo mokiniams skiepijo lietuviško žodžio pakilumo, šventiškumo jausmą. Su tokia jo pažiūra į lietuviškąjį žodį rišosi ir jo mums diegiamoji lietuviško minėjimo samprata. O verta apie tai šiek tiek ilgiau pakalbėti.

Prieš šablonus...

Mat, atvažiuavę į Ameriką, mūsų tėvai čia rado jau nusistovėjusią senųjų Amerikos lietuvių išvystytą tautinių sukačių minėjimo tradiciją. Mums chigagiškiams būdingiausiu šitos tradicijos egzemplioriumi rodydavosi a n u o metiniai Chicagos Lietuvių Tarybos rengiamieji Vasario 16-sios minėjimai. Jų šablonas būdavo toks: po vėliavų įne-

Mok. Domas Velička (1906-1972), Pedagoginio lituanistikos instituto Chicagoje steigėjas, pedagogas, lituanistas, jaunimo teatro puoselėtojas.

šimo ir kitų atidaromųjų formalumų — ilga sveikintojų eilė, paskui dvi ar trys ilgesnės prakalbos, kurių viena — pagrindinė, apžvelgianti visą Lietuvos istoriją ar bent jos laisvės kovas nuo Mindaugo laikų. Po to — rezoliucijų skaitymas, pertrauka ir tada jau atskira meninė dalis, dažniausiai susidedanti iš dviejų ar trijų solistų su fortepijono palyda pasirodymu, kartais įjungiant ir chorą ar tautinius šokėjus. Viso minėjimo trukmė — bent trys valandos vieną sykį net keturios su puse.

Taigi šitą įsistabarėjusių formų sampratą, kaip reikia praveisti minėjimus, Domas Velička ir stengėsi pralaužti. Kartu su Pedagoginio instituto studentais ir specialiais meno patarėjais (dail. A. Valeška, akt. A. Dikiniu ir kt.) mok. Velička rengdavo istorinių asmenybių (M. Daukšos, M. Mažvydo, K. Donelaičio) ir kitokių sukačių minėjimus, taip pat ir abiturientų išleistuves, kuriose vadinamoji oficialioji ir vadinamoji meninė dalis būdavo sulydytos į organiską visumą. Toje visuomenėje pindavosi ir akademinis, ir dailusis žodis, ir muzika (atitinkanti minimo asmens laikmetį, kartais ir su to meto instrumentais, pvz., vargonais), ir visada ryškiai pabrėžiamas sceninis-dekoracinis pradas. Nereikia nė sakyti, kad toks šviežumas ir kūrybingumas mums imponuodavo, pritraukdavo jaunimą, o mes savo ruožtu bandėme šią įtaką perkelti ir savo tėvų pusėn, kad ir jie tautines šventes rengdami ieškotų patrauklesnio turinio, išradingesnių formų. Ar ne šios vėličkinės įtakos dėka vienu metu atjaunėjo, sudramatiškėjo ir LB Chicagos apygardos organizuojami Birželių įvykių minėjimai? Ir ar šia linkme pamažėl auklėjama visuomenė nepradėjo laukti kažko naujo ir netrafaretiško ir iš vi-

sų kitų minėjimų rengėjų?

Visa šitai dėjosi dar prieš Dariaus Lapinsko fenomeną, ir, žinoma, vėličkinį švenčių dvasia niekuomet nepakrypdavo į avangardistinį ekshibicionizmą, o visuomet išlaikydavo kažkokį pakeltą, aristokratišką, kiek atokų senobiškumą. Mūsų visuomenės įpročių kontekste tai buvo nauja ir dėl to reikalinga dvasia.

... Už jaunimo širdis

Jeigu mestume žvilgsnį į Domo Veličkos gyvenimą (o išgyveno jis tik nepilnus 66 metus), tai nelengva būtų iškelti vieną kurį jo reikšmingiausią darbą. Juk jis — ir vienas Lietuvių mokytojų sąjungos steigėjų (1949 m.), ir Chicagos jaunimo teatro vadovas (1950-1955 m.), ir pedagogikos skyrių Draugo ir Naujienų dienraščiuos vedėjas (1955 m.), ir LB Chicagos apygardos Kultūros tarybos pirm. (1953-56), ir vienas iš Chicagos Aukštesniosios lituanistikos mokyklos steigėjų (1956 m.), ir pagrindinis Pedagoginio lituanistikos instituto kūrėjas (1958 m.), ir dviejų stambių lietuvių literatūros vadovėlių autorius, ir beveik dviejų tuzinų kitų pedagoginio pobūdžio leidinių autorius ar redaktorius (įskaitant ir puikų, 1962 m. išleisto "Bendrinės lietuvių kalbos kursą", iš kurio išgijau svarbiausias sintaksės žinias). Čia nesusiminėjom nei to, ką jisai yra davęs periodinei spaudai, nei to, ką (ypač nepriklausomoj Lietuvoj) jisai yra davęs šaulių ir skautų sąjūdžiams, nei jo išleito mokslo kelio, apvaiknuoto Tuebingeno universiteto baltistikos katedros diplomu (1947 m.), nei... Bet ir to užteks, kad šių eilučių skaitytojas susidarytų vaizdą, kokio nepaprasto žmogaus tai būta. Tik vieno tai skaitytojas iš šių eilučių nepažaus — būtent, šito nepa-

(Nukelta į 6 psl.)

Šis bei tas

Skirpstas

Pavnsariop mokslo metai baigias, ir mum proga prisiminti savo jaunimą, pasidomėti jo tautiniu sąmoningumu. Juk rūpi ir mokinių kiekis: daugyn ar mažyn? Rūpi ir mokslo vaisių kokybė. Vis tebeknieti galvosūkis, kaip tą jaunimą patraukti prie savos bendrijos, kaip jauginti į lietuvišką kultūrą? Kad jie nuoširdžiai pamiltų savo tautą ir tėvynę...

• Pagirtinas Chicagos Donelaičio mokyklos išleistas Lietuvių kalbos sinonimų žodynelis. Tai žingsnis aukštynei savos kalbos mokymą. Jau laikas pralaužti lig šiol išgalėjusią skurdumo ir stagnacijos tezę, esą moksleiviams reikia teikti knygas ir vadovėlius tik lengva, suprastinta kalba, be "sunkesnių" ar nesuprantamų žodžių. O priešingai. Kaip kiekviena knyga privalo turinui vis duoti ko nors naujo ir lig tol nežinomo, taip ir kalbos atžvilgiu būtina kaskart suteikti ką nors naujesnio, kad ir toji mokinio intelektas vis plėstųsi, taptų turtingesnis. O sinonimų turime nemaža — jie kalbą daro puošnią ir turtingą.

• J. V. Neprikl. Lietuvos nr. 4 rašo: "Jei mūsų vaikai išmokyti ir pamėgtų bent po keliasdešimt mūsų dainų ir jas nors retkarčiais sau paniūniuotų, tai nebūtų tiek atšalusio lietuvių jaunimo mūsų generacijoje". Taigi, ne tik chore dainuotina, bet sava daina turi tapti jaunimui asmeniniu kasdienos pomėgiu: tik taip daina lietuvių gaivino per ilgus šimtmečius.

• Kai 1605 m. prieš mūsų ties Salaspiliu prie Rygos švedų karalius Karolis IX tarė, jog daug mažesnė karvedžio J. Katkaus lietuvių kariuomenė tuoj išbėgiosianti, tai generolas Lindersonas jį išpėjo: "Greičiau Dauguva atsigrįš nuo jūros, negu lietuvių atsuks mums nugarą". Švedų pusėj buvo per 10,000 karių, o Katkaus — vos netoli 4,000. Bet lietuviai laimėjo mūšį. Panašių žinių ir įvykių sutelkus verta išleisdinti jaunimui chrestomatiją, tai būtų lyg lietuviybės vitaminai.

• Vitas Lukošius, Donelaičio mokyklos 8 kl. mokinys, rašinė "Kodėl reikia didžiūotis savo tautos praeitimi?" atsako į gyvybinį išsivijimo klausimą taip: "Mylėti savąją tautą žmogui yra lygiai privalu ir svarbu, kaip ir mylėti savo tėvus. Tautinis supratimas man pamažu atėjo iš mano tėvų, kad tauta turi vertingumo manyje. Ir taip išsiskleidžia tautos meilė... įpareigoja mane aukotis ir dirbti savajai tautai. Meilė tautai įsižiebia, kai klausaisi tėvų pasakojimų apie tėvynę Lietuvą ir jos preitį... Pradėjau daugiau skaityti knygas... Juo daugiau skaičiau, tuo daugiau pamilau Lietuvą. Lietuva, kurios nemačiau, darosi man brangi ir sava. Ne todėl, kad kraštas gražus ar dėl istorijos didingumo, bet kad pats atradau, skaitydamas apie Lietuvą. Iš tikrųjų mylėti tautą, tai gyventi ją diena iš dienos visu gyvenimu ir pasišventimu..." Taip moksleivis atvirai išsako kelią, kuriuo einant jaunoji karta stipriai ir nuoširdžiai išgyvena į lietuviybę. Ne gana girti tėvynės grožį ar masinti didžia praeitimi, bet būtina, kad jie patys tai atrastų skaitydami tinkamas knygas. Ar mūsų mokyklose lietuviška skaityba yra pirmoj vietoj tarp kitų mokslo priemonių? Ar pedagogai tikrina skaitymo vaisius, ar vykdo veiksmingą planą — visus į skaitymą įtraukti?

Vilniuje Vasario 16 proga jaunimo atsisaukime išdidžiai pareiškta: "Mes gimėm vergijoje... Tačiau mūsų pusėje tiesa ir moralinis, dvasinis pranašumas". Taip stiprios dvasios yra lietuviškas jaunimas, kuris kenčia vergijos grandines ir skriaudas, tautinį pažeminimą ir melo indoktrinaciją.

Ką tarybinis rašytojas liudija?

Kaip žinome, išeivijos skelbiamos Lietuvos gyvenimo ydos visada yra tarybinės propagandos griežčiausiai paneigiamos, tokia kritika palydima pikta pašaipa ir vadinama 'vaduotojų' ar 'buržuazinių nacionalistų' šmeižikiškais prasimanymais. Tada, vadina-
mam atkirčiui, tarybinė spauda dar garsiau skardena optimistines savo vadų kalbas, linksniuoją kolūkiuose priaugusių javų kilogramų ir kiau-
lių galvų skaičius, naujų fab-
rikų statybas ir tarybinės lai-
mės šūkius.

Net ir grožinėje literatūroje jau daug metų išskaitydavo-
me tik socialistinio realizmo
sufalsifikuotą tikrovę, pagra-
žintus vadinamojo komunistinio
žmogaus pergalingus žy-
gius ir veikalo gale, tarsi pa-
sakečioje, išvestą partinį mo-
ralą.

Tad tikrai įdomu, kad pas-
taraisiais laikais kai kuriems
Lietuvos rašytojams jau vis
dėlto pritrūko noro ir nuolan-
kumo tarnybiškai prieiti vis tą
patį sufantastintą tarybinio
rojaus sodą ir atsirado drąsos
pro cenzoriaus tarpuragė
žvilgtelti ir į valdančią klasei
nemalonią realybę.

Be kelių autorių jau anks-
čiau bandytų tokių objektyves-
nių prasitarimų, šiomis dienomis,
nors ir maskuoto, atvirumo
požiūriu ypač iškyla net
Lenino premijos laureatas Jon-
as Avyžius. Savo kūryboje
palengva toldamas nuo 'asme-
nybės kulto' ir bekonfliktiškumo
reikalavimų literatūroje,
jau savo romanu 'Chameleono
spalvos' - dar palyginamai ne-
senai pasirodžiusiu - jis sukelė
tarybinių aparachų nerimą,
išrengdamas iš marškinių iki
tol nepaliečiamus partinius
autoritetus. O dabar 'Pergalėje'
išspausdintas Avyžiaus
romanas 'Degimai' turėtų su-
daryti komunistiniams funda-
mentalists dar papildomų
nemalonumų.

Sį veikalą perskaičiusi išei-
vija šiandien galėtų tikrai pa-
klausti savo murzintojus: 'Ar-
gi mes nesame jau seniai tą
pat tvirtinę, ką dabar Jonas
Avyžius paliudijo?'

Pavyzdžiui, kas gali užgin-
čyti rašytojo skaudžiai išryš-
kintą Lietuvoje išbujusią ko-
ne visuotinio girtavimo nelai-
mę, žlugdančią krašto mate-
rialinę ir kultūrinę pažangą
bei tautos sveikatingumą?

Ar įmanoma nuneigti auto-
riaus iškeliama faktą, kad ak-
lai planuojama kolūkių staty-
ba sunaikino žavų Lietuvos
gamtovaizdį, kad ji išrovė
žmogų iš gimtosios velėnos,
kad Lietuvai nereikalingi fab-
rikai aptersė visą kraštą, kad
iš Tarybų Sąjungos privežama
tiek ir tokių girtuoklių, vagių
ir žudikų, kurie ne tik terori-
zuoja paprastus piliečius, bet
gali papjauti ir pirmąjį rejk-
mo sekretorių?

O ar nevyksta mišrių šeimų
nutautimas? Jonas Avyžius
turbūt ne iš šviesaus tarybinio
sapno pagimdė savo romano
vyriausio veikėjo Danieliaus
Girinio rusę žmoną Fimą Ni-
kitičną, kuri net per 15 metų
neiškovo lietuvių kalbos, su-
rusino jo vaikus, o ir pats Da-
nielis jai liko tik Danyja Jo-
novičium. Be to, šioji didžio-
sios tėvynės 'matuška' dar taip
nekonte lietuvių, kad net kul-
tūringesniai rusai buvę gėda
klausytis jos liežuvio švaisto-
mų lietuvių tautos niekinimų.

Na, turbūt ne be pagrindo
romano autoriui žadina ironiš-
ką šypsena ir medalių gausa,
ir darbo didvyrių vardai kiau-
lininkams, ir šūkis, kad dabar
esą 'visi keliai atviri ir laimin-
ga ateiti', ar propagandinė
pasaka, kad 'šiandien kiekvie-
nas Lietuvos gyventojas vidu-
tiniškai perka dešimt kartų
daugiau maisto produktų, ne-
gu paskutiniaisiais buržuazi-
jos viešpatavimo metais'.

Tiesa, autorius nevaizduoja

valdančios klasės bado. Jo ta-
rybiniai ponai nestovi su liau-
dimi prie parduotuvės, lauk-
dami jaučio uodegos stimbrio,
nes daug geresnių dalykų gau-
na savo 'speckrautuvėse', pasi-
naudoja ir 'blato' patarnavi-
mais taip pat, ir leidžia sau
maktelti 'šimtą gramų' suo-
miškoje pirtyje pasikaitinę. To
Jonas Avyžius šį kartą nenu-
tyli.

Aišku, autorius neleidžia sa-
vo romano veikėjams tiesiai iš-
tarti, kad visos šios blogybės ir
kvaili įsakymai ateina tik iš
Maskvos ir kompartijos cen-
tro, bet jo išretintu šriftu pa-
brėžiami žodžiai 'Iš ten' kiek-
vienam primena, kur tasai
'ten' yra.

Verta dėmesio ir Jono Avy-
žiaus drąsa neužmerktomis
akimis atsigrįžti ir į pokarinį
partizaninių kovų laikotarpį:
į trėmimus į Sibirą, žmonių
kerštavimą, išdavimus ir net
visiškai nedidvyriškus stribus,
plėšikavusius ir žudžiusius ne-
kaltus žmones. Turbūt niekas
nepajęs propagandiniu melu
užtepti kad ir tokio Jono Avy-
žiaus 'Degimuose' atskleidžia-
mo anų laikų Lietuvos tragiš-
kos praeities vaizdo:

'Išsivedė, užgriuvę nakčia,
ir dingo žmogus kaip į vande-
nį. Arba kurią dieną, žiūrėk,
guli Epušoto rinkoje, priešais
bažnyčią, patiesti keli lavonai
Tarp jų motina gal atpažins
tikrą sūnų, ir sesuo - brolių, ta-
čiau neišduodamos praeis pro
šalį. Ir tik ten, kur užkas ji to-

ki -- purviną, kraujais aptiš-
kusi, basomis, susimėčiojusio-
mis kojomis -- ten jos vaikščios
keliais, klyks iš sielvarto išpro-
tėjusiais balsais, bučiuodamos
nešventintos žemės lopinėlių.'

Taigi ar ne tą pačią lietuvių
tautos tragedijos sceną daug
anksčiau vaizdavo ir išeivijos
dramaturgas Algirdas Lands-
bergis savo veikalė 'Penki stul-
pai turgaus aikštėje'?

Arba štai ir vėl išeivijai ge-
rai pažįstamos tarybinės teisy-
bės prasitarimas:

'Okai tu jau įtariamais, pri-
skaičiuotais prie paženklin-
tųjų, tai visai nesistebėk, jei kar-
tą atvažiuos keli vyrai su šau-
tuvais ir lieps ruoštis kelionėn,
kur šaltesnės žiemos ...'

Zinoma, autorius visą tai
kalba ne pats savo vardu, o
savo veikalo įvairaus, kartais
neigiamo, charakterio perso-
nažų lūpomis. Bet jis šį kartą
nelaiko ir partijos įsakymų ant
pjedestalo užkeltų stribų šven-

taisiais. Antai, kai režimo pa-
taikūnai, neatsižvelgdami į
priešingą nuomonę, vis tiek
pastato prieš kultūros namus
žudikui stribui Zgutui-Zentui
liui paminklą, tai rejkomo sek-
retoriaus brolis Antanas Gira-
nis po gerokai išgerto alaus
prie to tarybinio paminklo už-
siglaudžia tik nusišlapinti ...
Na, tokios, sakytume, antita-
rybinės scenos okupuotos Lie-
tuvos dailiojoje literatūroje iki
šioldar nebuvo ir panašiu
turbūt vėl nebus.

Aišku, iš to dar nereikia da-
ryti išvados, kad 'Saulius atsi-
vertė į Paulių'.

T.B.

WANTED JOURNEYMAN
TOOL & DIE MAKER
with job shop experience. Small Cal-
ifornia stamping job shop looking for
experienced progressive die expert.
Willing to grow with Santa Clara
company catering to electronic in-
dustry. Salary open. Benefits. Pro-
fessional. Top men only need apply.
Send resume to:
U.S. NATIONAL TOOL and MFG. CO.
1039 Digicello Ave.
Santa Clara, Cal. 95050
or call 1-408-727-5787

The Best for Less Weddings and
Portraits

TALIS STUDIO

15606 St. Clair Avenue

Cleveland, Ohio 44110

Tel.: (216) 692-1515

Prisimenant Domą Veličką...

(Atkelta iš 5 psl.)

prasto žmogaus būdo pa-
prastumo, jo asmeniškumo
kuklumo, jo absoliutaus
vengimo save afišuoti, sa-
vo asmenybę kišti į priekį,
į visas šalis trimituoti "štai
aš... žiūrėkit, koks aš
esu!" O būtų turėjęs tam
pateisinimo ir pagrindo...

Užtat bent mes, jojo mo-
kiniai, su kuriais jis pra-
leisdavo ne tik šeštadienio
rytus, bet ir nesuskaitomas
kitas laisvalaikio valandas
ir mokydamas mus tėvų ka-
bos bei literatūros, ir dirb-
damas su mumis prie moks-
leiviškų metraščių (Ginta-
ras 1960 m., Sakalų keliai
1961 m., Tėvynės pašvaistė
1962 m., ...), ir ruošdamas

mus vaidinimams ir šven-
tėms, ir organizuodamas
mūsų žinioms pagilinti Pe-
dagoginį lituanistikos insti-
tutą (kartu su vis augančia
jo lituanistikos leidykla ir
biblioteka), kurį dabar lyg
testamentinį palikimą iš jo
perėmėme, — užtat, sakau,
bent mes, jojo mokiniai, no-
rėtume jam, brangiam savo
mokytojui, visomis savųjų
širdžių triūbomis sudekla-
muoti Vaclovo Labunaus-
kio-Daujoto panegyrinį pos-
mą (ir jo paties mums se-
nosios lietuvių literatūros
pamokoje nurodytą), skirtą
vysk. Merkeliui Giedraičiui
(1599 m.), bet, tik vieną žo-
dį pakeitus, tinkantį ir Do-
mui Veličkai:

Amžiais nupūla didžių karalių miestai.

Amžiais pragaišta brangūs pamenklai kariavedžių,

Didžius suėda ilgi amžiai marmurus,

Amžiais ir piramidės ir aukštai ažiūlai griūna,

Bet tava garbė, Mokytojau, gamta, nobažnumas ir viera

Neragaus smerties ant amžių.

Kodrin? nesa žmonėms tavamus šventą patiekelį peną

Kurio šlovė, garbė ir gyrimas nemoka numirt.

MYKOLAS DRUNGA

JEI JŪS NORITE SIŪSTI
SIUNTINIŲ - DOVANŲ Į LIETUVĄ IR
VISAS SOVIETŲ SĄJUNGOS DALIS
NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS
FIRMOS
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.

(Licensed by Vnešposyltorg)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA

1776 Broadway, N. Y. 10019

Tel.: 581-6590; 581-7729

Siuntiniai, siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu
laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visų muitai apmokami mūsų
įstaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasi-
rinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynei ir
kitų daiktų.

Atidaryta kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais
ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

Miami Beach, Fla. 33139-4201 17 St.	305 673-8220
Allentown, Pa. — 126 Tilghman Street	435-1654
Baltimore 31, Md. — 1828 Fleet Street	342-4240
Brooklyn, N.Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	633-0090
Buffalo 12, N.Y. — 701 Fillmore Avenue	895-0700
Chicago 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	486-2818
Chicago, Ill. 60629 — 2608 West 69 Street	925-2787
Chicago, Ill. 60622 — 2222 West Chicago Ave.	312-227-4850
Cleveland, Ohio 44134 — 5689 State Rd.	(216) 845-6078
Detroit 12, Mich. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
Herkimer, N.Y. McKennan Rd.	315-866-3939
Hamtramck, Mich. — 11339 Jos. Campau Avenue	365-6740
Chester, Pa. 19013 — 2819 W. 3 St.	302-478-2871
Los Angeles 4, Calif. — 159 So. Vermont Avenue	385-6550
New York 3, N.Y. — 78 Second Avenue	674-1540
New York, 3, N.Y. — 324 E. 9th St.	475-7430
Philadelphia, Pa. 19123 1013 N. Marshall St.	215 WA 5-8878
Phoenix Ariz. 85027 — 22047 N. Black Canyon Hwy.	602-942-8770
Rahway, N.J. — 47 East Milton Avenue	381-8800
Silver Springs, Md. — 1002 Kennebec Ave.	301-589-4464
South River, N.J. — 41 Whitehead Avenue	257-6320
Syracuse, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746

Lietuvių Fondui 20 metų....

(Atkelta iš 1 psl.)

viską kultūrą, įsteigę Lietuvių Fondą susilaukė džiuginančio pritarimo. Iš sistemingai sukaupytų virš dviejų milijonų dolerių aukų, visuomenei jau gražinta arti milijono dolerių gautų pajamų. Tai stipri užtvanka, sulaikanti lietuvių išnykimo grėsmę. Esame tikri, kad Lietuvių Fondo veiklos atgarsiai moraliai sustiprina ir pavergtąją tautą kovoje prieš sovietizaciją ir rusifikaciją.

Sveikinu Lietuvių Fondo vadovybę ir suvažiavimo dalyvius. Linkiu Lietuvių Fondui ir toliau pavyzdinčiai bujoti, turtėti, gaivinti tautos potencialą, ir, kartu su visais geros valios lietuviams siekti aukščiausiojo tikslo: Lietuvos išlaisvinimo iš sovietų okupacijos", — baigė savo sveikinimo žodį gen. konsulė.

Toliau žodžiu sveikino: PLB valdybos pirm. Vytautas Kamantas, PL gydytojų sąjungos pirm. — dr. Jonas Valaitis, BALFo pirm. Marija Rudienė, ALTo vardu kun. Juozas Prunskis.

Raštu sveikino Lietuvos atstovas Washingtonė dr. Stasys Bačkis, JAV LB Krašto valdybos pirm. Vytautas Kutkus (pirmą kartą nedalyvavęs suvažiavime, dėl dukters vestuvių), Kultūros tarybos pirm. Ingrida Bublienė ir Tautos Fondo pirm. J. Giedraitis.

Dainai Kojelytei perskaičius praėjusio suvažiavimo protokolą, buvo sudarytos šios komisijos: mandatų-re-

gistracijos — pirm. Kazys Barzdukas, nominacijų — pirm. Jonas Vaznelis, balsų skaičiavimo — pirm. dr. Ferdinandas Kaunas, rezoliucijų-nutarimų — pirm. Viktoras Naudžius ir spaudos, atstovavusios patrijotinius lietuvių laikraščius.

Pranešimai

Vienas iš būtinų nors ir nelabai įdomių finansinės institucijos darbotvarkės punktų yra komisijų pranešimai ir jų priėmimas. Lietuvių Fondas turi komplikotus organus, kurie atlieka virš dviejų milijonų dolerių sutelktojo kapitalo investavimą, gauto pelno paskirstymą, penkių tūkstančių aukotojų susirašinėji-

Lietuvių Fondo suvažiavimą atidaro tarybos pirm. Stasys Baras. P. Malėtos nuotr.

Lietuvių Fondo tarybos rinkimo metu. Pirmoje eilėje sėdi iš kairės: dr. F. Kaunas, V. Kleiza, dr. G. Balukas, dr. A. Razma ir V. Kamantas. P. Malėtos nuotr.

mą, mėnesinių ir metinių apyskaitų sudarymą, paramai gauti prašymų studijavimą bei kitų organizacinių reikalų tvarkymą. Šiame metiniame susirinkime pranešimus padarė šių institucijų vadovai: tarybos pirm. dr. A. Razma, valdybos pirm. dr. G. Balukas investavimo komisijos pirm. P. Kilius, pelno skirstymo komisijos narys dr. J. Valaitis, nesant pirm. dr. K. Ambrozaičio, meno puoselėjimo — dr. G. Balukas federalinio kredito kooperatyvo — dr. A. Razma, kontrolės komisijos — A. Šantaros ir Lietuvių Fondo leidinio redaktorius A. Bagdonas.

Pranešimai buvo paruošti raštu (kai kurie įteikti visiems dalyviams ar bent spaudos žmonėms) konkretūs ir trumpi, bet vis dėlto ilgokai užtruko. Investavimo komisijos pirm. P. Kilius savo pranešime operavo procentais ir lygino visų 20 metų ir paskutinių 10 metų veiklos rezultatus, gautus investuojant kapitalą į trumpalaikius sertifikatus, vertybinius popierius ir akcijas. Procentinis atskirų investavimo šakų lyginimas yra įdomus ir reikalingas žinoti komisijai, bet sunkiai įveikiamas klausytojų. Ne užtenka tik vieną kartą išgirsti, bet reikia ir pastidijuoti, kad išryškėtų vienos ar kitokios rūšies investavimo komisija dirba ir investavimus atlieka.

Po tiek daug pranešimų įvairiais veiklos reikalais, tikėtasi audringų ir plačių diskusijų, bet jos buvo stebėtinai ramios ir negausios. Labiausiai užkliuvo dail. Pr. Domšaičio dailės darbų įsigijimas. Ką gi, valia kiekvienam sava galvoti.

Klausimų ir sumanymų metu, buvo iškelta minčių, nors ir neturinčių nieko bendro su Fondo veikla, bet apie bendrus lietuvių reikalus. Vienas iš tokių reikalų buvo J. Žadeikio raginimas rašyti laiškus pašto valdybai dėl transatlantinių lakūnų žuvimo. Z. Juškevičienė jausmingai kalbėjo ir kaltino Lietuvį Fondą dėl

mokykloms išleisto Lietuvos istorijos vadovėlio, kuriame įdėtos nuotraukos su šiaudiniais stogais, žeminančiais nepriklausomos Lietuvos klestėjusį gyvenimą. Esą Lietuvių Fondas duodas pinigų tokiam vadovėliui leisti. Neapsižiūrėjo, kad ne Lietuvių Fondas, bet LB švietimo taryba. Lietuvių Fondas lit. švietimą remia per LB švietimo tarybą ir už mokyklinius vadovėlius yra atsakinga švietimo taryba bet ne Lietuvių Fondas.

B. Brazdžionis kalbėjo apie reikalą įsigyti savo radijo stotį kokią jau turi lenkai ir mums tenka iš jų nuomoti. Paklausus kiek tokia radijo stotis kainuotų, išgirdome dviejų milijonų dolerių sumą ir susirinkusiųjų tarpe, nušlamėjus sunkiam atodusiui, reikalas savaime išsisprendė.

Istatų pateiktieji pakeitimai, po pasiaiškinimų, didelė balsų dauguma buvo priimti.

I Lietuvių Fondo tarybą 3 metų terminui buvo perrinkti tie patys asmenys: dr. Jonas Valaitis, dr. Gediminas Balukas, dr. Antanas Razma, Vytautas Kut-

kus, dr. Jonas Račkauskas ir Daina Kojelytė. Į kontrolės komisiją: K. Dočkus, A. Šantaros ir V. Kleiza.

Priėmus rezoliucijas, suvažiavimas baigtas tautos himnu.

Šiuo suvažiavimu Lietuvių Fondas pradėjo minėti 20 metų veiklos sukaktį. Lietuvių Fondo dirbamas darbas tebėra žmonių remiamas, nes dirbama vieningai ir rimtai, kaip finansinei institucijai dera. Nors susirinkime buvo šgirstas vienas kitas šuktelėjimas nesideringas nei su susirinkimo rimtimi, nei esama tikrove, bet tai nepadarė įtakos į susirinkimo eigą. Valia kiekvienam savaip galvoti, bet mokėti ir daugumos valiai paklusti.

Po šio susirinkimo Lietuvių Fondas dar ryžtingiau žengia į trečiojo milijono kaupimą.

Lietuvių Fondo padėtis 1982. V. 1 d. Pagrindinis kapitalas \$2,275,000, iš jų palikimais gauta \$630,00. Pajamos nuo Fondo įsteigimo \$1,303,000. Paskirstyta lietuviškiems reikalams — \$921,000.

A. Juodvalkis

"Amber Holidays"

1982 M. EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

Maskva/Vilnius: ~

gegužės 24 — \$1135.00
birželio 2 — \$1135.00
birželio 16 — \$1135.00
liepos 5 — \$1165.00
liepos 19 — \$1135.00

rugpiūčio 4 — \$1135.00
rugpiūčio 18 — \$1350.00 (su Ryga)
rugsėjo 6 — \$1171.00
rugsėjo 15 — \$1045.00
rugsėjo 27 — \$1082.00
spalio 6 — \$ 995.00
gruodžio 27 — \$ 995.00

Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokėčiu. Grupės lydės vadovai.

Registracijos ir informacijos reikalu kreipkitės į:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway
P. O. Box 116,
South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkome dokumentus.

Įstaigai vadovauja:

ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

Registered Ohio Travel Agent #TA0324

TAUPLYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

St. Anthony
Savings & Loan Association

1447 South 49th Court • Cicero Illinois 60650

10 South 660 Route 83 (At 92nd St.).

Willowbrook, Ill. 60521

Phones: Chicago: (312) 242-4395

Cicero: (312) 656-6330

Willowbrook: (312) 789-0777

FSLIC

Joseph F. Gribauskas
Executive-Secretary

Dennis N. Gribauskas
Senior Vice-President/
Willowbrook Manage.

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

AUSTRALIJOJOS LIETUVIAI

Antanas Laukaitis

KUN. K. PUGEVIČIUS AUSTRALIJOJ

Prieš Velykas į Australiją buvo atvykęs svečias iš Amerikos kun. Kazimieras Pugevičius. Australijoje, kur jis laikė ir priešvėlykines rekolekcijas, jis aplankė visas mūsų lietuviškas kolonijas. Tai buvo pirmasis svečias kunigas, kuris susilaukė tiek daug dėmesio iš Australijos spaudos ir radijo.

Gimęs Amerikoje ir ten baigęs mokslus, niekada nebuvęs ir nematęs Lietuvos, jis savo gyvenimą yra pašventęs lietuviškajam darbui ir Lietuvai. Nuo 1976 metų jis yra Religinės Šalpos Lietuvos katalikams direktorius, įsteigdamas ir Amerikos Lietuvių Katalikų Tarnybą. Jis reiškiasi kaip žurnalistas ir dirba kaip radijo ir televizijos specialistas. Jo atvykimą labai plačiai Australijoje aprašė visa vietinių miestų spauda. Kun. K. Pugevičiaus atliktas darbas Australijoje buvo labai sėkmingas ir prasmingas. Jis, atsivežęs daug spaudos ir knygų lietuvių ir anglų kalbomis, jas platino čia ir jų recenzijos buvo aprašytos australų spaudoje. Savo rekolekcijų pamoksluose jis kėlė meilę Lietuvai ir ragino neužmiršti jos ir visokiais būdais padėti lietuviams tėvyneje. Kun. K. Pugevičiaus vizitas Australijoje buvo labai naudingas ne tik ti-

kintiesiems, bet ir visai lietuvių bendruomenei, Lietuvos ir lietuvių klausimą plačiai iškeliant australų tarpe.

PASIRUOŠIMAI PAS SPORTO ŠVENTEI

Velykų švenčių metu Australijos lietuviai sportininkai taip pat nesnaudė. Geelonge, 60 km. nuo Melbourne, buvo susirinkę būsimųjų išvykų į Ameriką vyrų ir jaunių krepšinio rinktinės dalyviai, kurie žaidė tuo metu buvusiuose Viktorijos valstijos krepšinio turnyruose. Vyrų žaidė aukščiausioje "A" klasėje ir po sunkių kovų, pasiekė žaidynių finalą, kuriame žaidė su Viktorijos šios klasės čempionais. Visą žaidimą kova buvo apylygė ir tik pabaigoje, kai lietuvių keli geriausi žaidėjai turėjo dėl baudų palikti aikštę, australai atsipalė ir laimėjo taip įtemptą ir gražią kovą. Lietuviai jauniai iki 18-ko metų, neturėdami jaunių varžybų žaidė vyrų "C" klasėje ir čia pusfinaluose turėjo nusileisti daug aukštesniems ir fiziniai stipresniems australams. Žinant Viktorijos valstijos pajėgumą krepšinyje, reikia tikrai džiaugtis mūsų rinktinės, kuri Australijos sportininkus atstovaus Amerikoje, tokį gražų pirmą pasirodymą. Vyrų rinktinės treneris yra St. Šutas iš Geelongo ir jaunių P. And-

riejūnas iš Sydney.

Tuo pačiu metu Sydneyje buvo susirinkę 22 tinklininkai, kurie, vadovaujami trenerio J. Belkaus, iš Sydney, turėjo ir gi savo pasirodymo treniruotes ir varžybas.

Birželio mėn., ilgojo savaitgalio metu, visos rinktinės vėl susirinks paskiruose miestuose ir dalyvaus australų pirmenybėse. Kalėdų švenčių metu po Australijos lietuvių sporto šventės, bus galutinai išrinktos visų sporto šakų rinktinės. Šiuo metu tiek sportininkai, tiek ir Org. Išvykų Komitetas, labai intensyviai dirbs, rinkdami finansines lėšas, bandydami gauti australus rėmėjus, galutinai paruošdami loteriją, kurios pirmasis prizas yra dviems kelionė į Chicago ir atgal. Gi pačių sportininkų tarpe yra matomas ypatingas entuziasmas ir užsidedimas besiruošiant šiai išvykai. Gaila tik, kad mūsų kai kurie politikieriai, neturėdami kur savo energiją išlieti pradėjo politiką sieti su sportu ir iš kelionių biuro, kuris praeitą kartą taip gerai rūpinosi sportininkais ir dabar davė pačias geriausias jiems sąlygas ir kuris, kaip daugelis Amerikos ir Kanados kelionių biurų ir agentūrų, siunčia siuntinius į Lietuvą ir rengia ekskursijas į ją, padarė didžiausią "raudonąjį slibiną", nors pats savininkas, daugeliu atvejų yra daug geresnis lietuvis už tuos parapijinius mūsų "patriotus".

Australijos lietuviai sportininkai, nežiūrindami daromų kai kurių nepagrįstų trugdymų, savo išvykai labai nuoširdžiai ruošiasi ir joje bei Pasaulio Lietuvių Dienose tikrai dalyvaus ir reprezentuos mūsų lietuvių sportininkus.

LIETUVIŲ DIENOS AUSTRALIJOJE

Australijos XII-os Lietuvių Dienos įvyks Melbourne šių metų pabaigoje, gruodžio 26-31 dienomis. Jos ruošiamos Australijos didmiesčiuose pakaitomis kas antri metai. Australijos Lietuvių Dienas ruošia Australijos lietuvių Krašto valdyba, kurios ir būstinė per paskutinius du metus irgi Melbourne. Pirmininkas yra Albinas Pocius. Sudarytas specialus Melbourne Lietuvių Dienoms rengti komitetas, kuris susideda iš įvairių lietuvių organizacijų atstovų, su pirmininku Albertu Baldzevičium. Posėdžiai nuo praėjusių metų pradžios reguliariai vyksta kas mėnesį, o reikalui esant ir dažniau.

Aišku, Australijos Lietuvių Dienos reikalauja iš mūsų negausios bendruomenės didžiausio pasiruošimo, darbo ir visų organizacijų darnaus bendradarbiavimo,

kad galėtume pasiekti užsibrėžto tikslo. Patyrimas parodė, kad Australijos Lietuvių Dienos turi svorio ir prestižo net pačiose Australijos viršūnėse ir į atidarymą atsilanko eilė Australijos aukštųjų pareigūnų. Jose ypatingai verta ir net garbinga dalyvauti visiems lietuviams ir mums labai malonu, kai atvyksta daug svečių ir iš užjūrių. Atvykite kas tik galite, aplankysite savo gimines, pažįstamus ir kartu dalyvausite visų lietuvių susiartinimo šventėje Melbourne — Australijoje.

Lietuvių Dienų iškilmingas atidarymas įvyks gruodžio 26 d., "Dallas Brooks" salėje, į kurį atsilankys ir žymūs Australijos valdžios pareigūnai. Tos pačios dienos vakare bus jaunimo spektaklis, o gruodžio 27 d. sporto šventės atidarymas, karnavalas ir varžybos. Vakare literatūros, dainos ir muzikos vakaras ir jaunimo subuvimas.

Gruodžio 28 d. įvairių sporto šakų varžybos, kurios vyks ir per visas likusias dienas. Vakare jaunimo talentų vakaras.

Bendruomenės atstovų konferencija 28-29 dienomis. Tautinių šokių šventė gruodžio 29 d.

Gruodžio 30 d. chorų festivalis, jaunimo konferencija ir Ramovėnų susitikimas, o gruodžio 31 d. kelionė apžiūrėti Melbourne ir Naujųjų Metų sutikimo balius.

Išskyrus čia trumpai suminėta pagrindinę programą, dar bus meno paroda Lietuvių Namuose, kuri tęsis tris dienas, jaunimo susipažinimo vakaras, Soc. Globos Mot. Draugijos suvažiavimas, o taip pat iškilmingos Mišios šv. Petriko katedroje gruodžio 26 d. ir jaunimui šv. Mišios gruodžio 27 d.

Tikrai, nuobodžiauti niekam nereikės, o be to Australijoje tuo metu graži, šilta vasara ir atostogų laikas, tai visi nuo darbų atsipalaidavę, susitiksime geroje nuotaikoje.

Norint gauti smulkesnių informacijų, ar šiaip kokių nors reikalų fečiančiu Lietuvių Dienas, galima kreiptis į Lietuvių Dienų Komitetą Australijoje sekančiu adresu:

Lithuanian Festival Committee, P. O. Box 128, North Melbourne, Victoria, 3051, Australia.

MARYKNOLL SISTERS OF ST. DOMINIC (M.M.) Ossining, N. Y. (P. O. Address: Maryknoll, N. Y. 10545). Participate in the Church's mission to preach the Gospel and to communicate the experience of the Risen Christ around the world, especially in situations where people suffer deprivation, are divided, or experience alienation. Through multidimensional programs in the fields of education, media, medicine, and social and pastoral services share in Christians solidarity the struggles of peoples attempting to build human communities where justice, peace and love can be experienced. Represented in Africa, East Asia & Pacific, Latin America, and Continental U.S. and Hawaii. Admissions Director: Maryknoll Sisters, Maryknoll, N. Y. 10545.

NAUJOS KNYGOS

SPALIS

RINKTINĖS NOVELĖS

• Romualdas Spalis. RINTINĖS NOVELĖS. 328 psl. Kaina 8 dol. Išleido Vilties leidykla, su mecenatų pagalba. Šios rinktinės išleidimui aukojo: Kanadoje — a. a. rašytojo Prano Bastio atminimui 500 dol.; JAV — Korp! Neo-Lithuania Los Angeles padalinio filisteriai po 100 dol. V. Aleksandrinas, Ed. Balceris, V. Burakas, E. Jarašūnas, A. Kiršonis, A. Mažeika, R. Mulkas, A. Pečiulis, St. Petračiūnas ir J. Rukšėnienė.

Rinkinyje atspausdinta 10 novelių.

Knyga gaunama Dirvoje ir pas platintojus.

• Jurgis Jankus. PAPARČIO ŽIEDAS. Pasakojimai. 394 psl. Kaina 10 dol. Viršelis G. Čepaitytės. Išleido Lietuviškosios Knygos Klubas. Spaudė Draugo spaustuvė. Šios knygos rankraštis yra laimėjęs Lietuvių Bendruomenės 1981 metų Literatūros premiją. Knyga gaunama Drauge ir pas platintojus.

• Petras Melnikas. GILIŲ GENERACIJA. Romanas. 228 psl. Kaina 8 dol. Viršelis Kristinos Montvidas-Kutkus. Išleido Ateities leidykla, 17689 Goldwina Dr., Southfield, Mi. 48075. Knygą galima įsigyti leidykloje ar pas platintojus.

• J. Klauseikis. BRONIO RAILOS NUSIBASTYMAS. 102 psl. Kaina 3 dol. Išleido Chicagos Lietuvių Literatūros Draugija. Spaudė Naujienų spaustuvė. Knyga galima įsigyti pas platintojus ir autorių J. Klauseikį — 2818 Avenel St. Los Angeles, Ca. 90039.

• Medicina. Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos žurnalas. Nr. 1 (59) 1982 m. Vyr. redaktorius dr. Vaclovas Šaulys. Redakcinė kolegija: dr. K. Ambrozaitis, dr. M. Budrienė, dr. K. Rimkus ir dr. V. Tauras. Redakcijos adresas: 2688 W. 86th St., Chicago Ill. 60652. Administracija: Birutė Skriskienė, 33441 Lake Shore Blvd., Eastlake, Ohio 44094. Prenumerata metams 10 dol.

KELIONĖS Į LIETUVĄ — 1982

Speciali 17 dienų kultūrinė ekskursija su 11 dienų Lietuvoje, 3 Leningrade, 2 Maskvoje. Ši ekskursija skiriama universitetų studentams susipažinti su Lietuvos kultūrinio ir artietinio gyvenimu. Birželio 17-ilepos 3\$1,679.

16 DIENŲ EKSKURSIJOS

rugsėjo 15-30\$1,599
gruodžio 21-sausio 4\$1,549
Kelionė: Varšuvoje 2, Vilniuje 6, Rygoje 4, Frankfurte 1.

11 DIENŲ EKSKURSIJOS

gegužės 12-22\$1,229
birželio 2-12\$1,229
rugpjūčio 18-28\$1,229
rugsėjo 1-11\$1,229
Kelionė: Varšuvoje 2, Vilniuje 6, Frankfurte 1

gegužės 27-birželio 5\$1,229
ilepos 22-31\$1,289
spalio 7-16\$1,199
Kelionė: Maskvoje 1, Vilniuje 6, Leningrade 2

Ekskursijų kainos bazuojamos pagal lėktuvų kainas su Lufthansa iš Bostono ir New Yorko arba Finnair iš New Yorko. Visos mūsų ekskursijos yra palydimos prityrusių palydovų iš mūsų įstaigos. Vietų skaičius ribotas. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis:

BALTIC TOURS
8 White Oak Road
Newton, MA 02168
(617) 969-1190

Daromi giminių iškvietimo dokumentai

LIETUVĖS MOTINOS DARBAI IR RŪPESČIAI

Šią temą Viktorija Kašubaitė - Matranga motinos dienos minėjime neolituanams skaitė paskaitą. Čia teikiama Viktorijos turinčių ir daugelį problemų liečiančių paskaitos santrauka.

Esu ištėkėjusi. Mano vyras italų kilmės amerikietis, advokatas. Gyvename University of Chicago rajone, kondominiume. Turime du mažiusius vaikus: Andriuką 22 mėnesių ir Petriuką 5 mėnesių amžiaus. Abu mano berniukai sveiki, gražūs, vystosi, auga noraliai. Mudu, tėvai, norėjome ir buvome pasiruošę būti tėvais.

Laukdama abiejų kūdikių nėjau pas daktarą, bet pas akušerę, kurią aš esu labai pamilusi. Mudu abu lankėm vadinamas "lamaze classes", kuriose išmokom visas gimdymo stadijas ir kūno atsilaidinimo techniką. Abu vaikai gimė lengvai ir greitai, be narkozos motinai. Vyras man pagelbėjo, davė man gerti, masažavo nugara, palaikė kojas. Kai gimė pirmasis mudviejų kūdikis, tai mudu išgyvenome intymiausią momentą kiekvienas savyje ir drauge, kaip pora, kaip gimdytojai. Ta valanda man buvo giliausias džiaugsmas ir pasididžiavimas mano gyvenime.

Abu vaiku maitinau, o mažąjį tebemaitynu pati. Tuo pačiu metu aš daviau savo pieno University of Chicago eksperimentams, o taip pat vienai draugei kuri dėl ligos negalėjo savo kūdikio maitinti. Maitindama Petriuką, pradėsiu savo pieną duoti vienai organizacijai, kuri gelbsti, globoja sergančius kūdikius. Esu labai didelė kūdikių motinos pienu maitinimo šalininkė. Šia linkme skatinu visas savo drauges motinas ir visas moteris. Jau šešiom draugėm, esu padovanojusi po pompą, pienui iš motinos krūčių ištraukti bei laikyti. Vaikui motinos pienas geriausias maistas, o motinai, naudojant pompą, sudaroma galimybė bet kada išsėti iš namų, paliekant kūdikį su vyru ar su babysitter ir bonkoje kūdikiui maistą. Pastaruoju metu visoje Amerikoje kūdikių motinos pienu maitinimas plečiasi, ypač išmoksintų, pasiturinčių šeimų grupėje.

Mūsų butas, žinoma, turi visokių įrengimų vaikams, kaip ir pritaistymų apsaugant juos... Pavyzdžiui: rašomųjų stalų stalčiai užrūsti, virtuvėj ir vonioj visos spintos užrakintos specialiais prietaisais. Visi tėvai žino, kokie yra išradiniai vaikai... Mano Andriukas, turėdamas apie metus amžiaus, vieną kartą vos neprigėrė tualetę, įkritęs į jį kojomis viršun... Reikia pastoviai saugoti! O dabar aš turiu saugoti abu pavie-

niui ir jų draugystę. Andriukas labai myli mažąjį broliuką, bet neišvengia ir tokių judesių, kaip stipriai jį suspausti, su skėčiu durti į pilvą, berti druską ant veido, kasti į rankutę ir pan.

Dienos metu lakstau pasukui Andriuką, dažniausia su Petriuku ant pečių. Kai vaikai miega turiu sau laiko, nors neilgai. Paprastai, kai viens miega, tai antras šaukia ar verkia. Namų apyvaloje neturiu pagalbos. Pati viską atlieku. Keliuos paprastai 7 val. ryte, o gulti einu 12 val. naktį. Nakties metu keliuosi kelis kartus tai su vienu, tai su kitu arba su abiem...

Turiu daug darbo, užsiėmimų be namų ir šeimos reikalų: lietuviškame sektoriuje dirbu su skautėmis ir meno Galerijoje, amerikiečių sektoriuje — vedu architektūrinius tūrus Chicagoje, talkininkauju suaugusių žmonių kursams, esu savojo condominium taryboje ir kit. Sunkoka visur suspėti, bet bandau.

Mano vyras dirba ilgas valandas kabinete ar teismuose ir šeštadieniais dažniausia vyksta į raštinę. Jis grįžta į namus, kai Andriukas jau lovoje. Šiais laikais tėvai — vyrai, manasis ne išimtis, daugiau prisideda prie vaikų priežiūros bei globos — aprenigia ir pavalgydina, nakties metu keliausi, pakeičia vystyklus ir pan., bet moteris — motina lieka pagrindinė kūdikių, vaikų rūpintoja. Sutinku su Gloria Steinam, "Kai vyrai lankys konferencijas, kaip suderinti karjerą su vaikų auginimu, tai tik tada bus pilna lygybė".

Iki Andriuko gimimo vienoje real estate consulting firmoje, dirbau market analyste. Kompanijos viršininkė buvo neištėkėjusi moteris, kiti aukšti pareigūnai buvo moterys! Tapusi nėščia aš greit pastebėjau savo bendradarbių atsinešimą į mane — buvau skaitoma išdavike ar kvaila, kad "pasidaviau" vyru. Tokia situacija šiame krašte nėra retenybė. Esu sutikusi ne vieną motiną, turinčią aukštojo mokslo diplomą, atsisakiusią karjeros ir pasirinkusią motinos dalį. Bet savo ruožtu savanaudiškumas ir materializmas daugelį jaunų šeimų sulaiko nuo pilno šeimyninio gyvenimo. Tokia yra šių dienų amerikiečių gyvenimo realybė.

Dabar dažnai žmonės mane tituluoja "lady of leisure", atseit, nieko nedirbančia! Iš kitos pusės esu mačiusi marškinius su užrašu "Every mother is

working mother". Tai teisybė, nežiūrint į tai, kad šioj kultūroj, ką tu bedirbtum, jeigu neuždirbi pinigų tai tas darbas skaitomas nieko nevertu, skaitoma veltui leidžiamas laikas...

Aš galvoju kad mano dabartinis darbas yra gana svarbus. Anoj real estate firmoj mano parengtos tezės stovėjo ir stovi apdulkėjusios ant kiekvienos ofiso lentynos, bet juk tai bevertis daiktas. Ruošti gyvenimui naują žmogų, jį ugdyti ir auklėti yra daug svarbiau, negu surašyti Co. tezes... Drauge aš suprantu, kad manoji karjera neis taip toli, kaip kitų moterų, neturinčių šeimų ir be pertraukos kopiančių karjeros laiptais... Po penketo ar daugiau metų pertraukos, žmogus pamiršta darbą, situacijas, žmones ir pan. Ir visai tai neatperkama. Kol Amerika neįves pas save tokios šeimų ir darbų paramos sistemos, kaip kad tai yra padariusios Švedija ar Prancūzija, tai mūsų amerikiečių moterų, pasirinkimas bus labai ribotas.

Motinai dideliu atlyginimu yra kasdienis vaikų auginimas, kitimas. Kiekvieną dieną, tarytum, stebuklas įvyksta, vis kas naujo, malonaus pastebima pas vaikus. Dabar mano Andriukas pradeda kalbėti, vis nauji jo žodžiai, jų tarimas bei naujas supratimas. Kasdien jis randa, pamato ką nors pirmą kartą, lietu, gėlę, spalvą, paukštį, smėlį... Visa tai yra džiaugsmas ir pasitenkinimas man, motinai kad vaikas gražiai auga!

Žodis dėl tautybės mišrių šeimų kūrimo. Lietuvaičių akademinių lygis aukštas. Darbščios ir gabios mūsų merginos veržiasi į mokslą, o jo įgavusios eina į įvairias profesines sritis dirbti. Karjera ne paprastas darbas jas traukia. Faktas, kad moteris tuokiasi su vyru jos išsilavinimo arba aukštesnio lygio, o vyrai veda moteris dažnai ir mažesnio mokslo. Lietuvaitės juo aukščiau pakopusios mokslo bei karjeros pasaulyje, tuo mažiau ten randa lietuvių... Mano vyras vis stebisi, kad lietuvaitės labai gražios. Mūsų šokių ar dainų šventėse jis mato visą gražuolių parodą. Man nežinoma statistika kurių daugiau berniukų ar mergaičių gimė, bet aiškiai matau, kad daug lietuvių manosios kartos ištėkėjo už nelietuvių. Mūsų skaučių vadijos sąrašė mano generacijoj yra geras trečdalis su nelietuviškom pavardėm. Bet jos aktyvios lietuviškame gyvenime.

Taip tariusi esu paminėjusi daug situacijų, problemų šio krašto šeimų vystymosi ir specifiniai lietuvių tautiškumo išlaikymo srityse. Drįstu dar paliesti dvi sritis, ir mums lietuviams turinčias nemažos svarbos: šio krašto šeimų struktūra bei jos išsilaikymas ir Amerikos miestų kaita.

1980 m. census statistika rodo, kad 50% vedybų baigiasi skyrybom! Savaime kyla klausimas, kur lieka tokių iširusių šeimų vaikai? Kaip jie auginami? Surašymas rodo, kad tradicinės vedybos mažėja, daug kas gyvena vadinamose "single person household". Daug moterų nutaria iš viso neturėti vaikų. 40% su viršum moterų tarp 20-24 metų vaikų neturi. Dažnai motinos, turinčios per 30 metų pagimdo pirmą vaiką. Mat jos būna susiriusios su karjera, todėl išteka vyresnės ir taip nusitęsia vaikų klausimas. Surašymas rodo, kad 30% baltosios rasės moterų niekad neturės vaikų, kai seniau tai sudarydavo tik 10% moterų. Šeimos išsilaikymas yra JAV nemaža problema. Mano skaičiavimu, apie 60% moterų, turinčių vaikus jaunesnius 6 metų yra priverstos dirbti arba pilną arba bent dalinį laiką...

Amerikos miestų kaita. Jau nuo 1950 m. šio krašto didžiųjų miestų centrai gyventojų skaičiumi mažėja. Priemiesčiai auga. Dabar Chicagos apylinkėse maždaug pusė gyventojų gyvena mieste ir kita pusė priemiesčiuose... Miesto senesniuose rajonuose telkiasi neturtingi žmonės, bedarbiai, imigrantai, juodieji ir kt. Pastarųjų 10 metų bėgyje Chicago nustojo veik 11% savo gyventojų, Clevelandas — 24%, Detroitas — 21%, Bostonas — 12%, New Yorkas — 10%. Kuriose minėtų miestų rajonuose gyvena lietuviai? Ten pat kur visi imigrantai!

Tuo pačiu metu augantieji miestai: Phoenix padidėjo 31% gyventojų, Houston — 29% San Diego — 26%, San Antonio — 20% ir kt. Lietuviai tą miestų gyventojų kaitą jaučia, mūsų pensininkai kraustosi ir kuriasi Kalifornijoje, Floridoje, Arizonijoje, New Mexicoje ir pan. Jaunesnės kartos žmonės ir mūsų tautiečiai gauna darbus ir kuriasi vadinamose Sun Belt vietovėse. Inžinierius traukia aeronautikos ir kitų sričių firmos į Tennessee, Texas, Kaliforniją, medicinos personalas į Minnesotą, Atlantą, istorijos, literatūros daktarai telkiasi mažuose

universitetų miestuose. Bendrai gyvenimo realybė jaunus ir senus traukia iš senųjų didžiųjų miestų ir ardo, visų imigrantų buvusias kolonijas... Nenuostabu, kad mūsų Marquette Parkas menkėja. Mes, lietuviai, sklaidomės ir tuo pačiu tautiniai menkėjame. Profesinis pasižymėjimas bei iškilimas dažnai reiškia ir atitolimą nuo lietuviško kamieno. Šioje kaitoje mūsų jaunos šeimos ir jų vaikai praranda močiutes, senelius... Su senelių netikimu vaikiaičiai nebetenka to tautinio jūtimio, lietuviškos dvasios, papročių, pasikalbėjimų, pasakų ir legendų...

Mano tėvų ir dar senesnės kartos gyveno arti viens kito ir lietuviškasis judėjimas buvo jų asmenybės dalis. Jų draugai išimtinai buvo lietuviai, jų vaikai žaidė, draugavo taip pat su lietuvišiais vaikais. Mano vaikams tos visos draugystės nebėra. Mano vaikystės dienų savaitgaliai buvo pašvesti liutuanistinei mokyklai, tautinių šokių grupei, skaučių sueigoms vaidinimams, koncertams... Siandien aš einu daugiau į amerikiečių koncertus, filmus, vaidinimus. Mano vaikų artimiausi draugai — amerikiečių kaimynų vaikai. Dirbdama su lietuviškom skautėmis, dažnai girdžiu kitų motinų dejuojančias, esą skaučių sueigos jų vaikų netraukia o tėvams esą sunku tuos vaikus "atvežti" į sueigas... Tas suprantama, nes tėvai turi daug kitokio darbo negu vaikų į mokyklas bei sueigas vežiojimas...

Šeimoje, namuose motinos įtaka vaikams stipriausia, nes ji su jais daugiau būna, juos auklėja ir mokina. Lietuviškos išlaikymas prasideda su lietuvių kalbos mokymu bei išlaikymu. Mano lietuvių kalba silpna. Galvoju jau angliškai, stingu žodžių kasdienos aplinkai aptarti, maišosi linksniai, kirčiai... Aš tegaliu perduoti savo vaikams Marquette Parko lietuviybę, o ne Lietuvos kurios aš nemačiusi, nežinau tų žmonių, vietovių pasakų, patarlių, herojų... Darau ką įstengiu ir stengisius tai daryti toliau. Su vaikais kalbu lietuviškai, bet jie neatsako ir savų klausimų man dar nestato... Andriukas pradeda kalbėti, bet dauguma jo žodžių angliškai, nors su juo kalbu lietuviškai, bet jis girdi mane su kitais kalbant angliškai... Andriukui lengviau tarti "ball", negu "sviedinys", "star", negu "žvaigždė", "hot" lengviau tariasi negu "karšta"... tėvą jis vadina tėtė, tai jo pirmasis tartas žodis! Amerikiečiai, mano draugai, gerai supranta manasias šia linkme pastangas ir priima tai kaip įdomų eksperimentą...

(Nukelta į 10 psl.)

DETROITO LIETUVIAI

Antanas Grinius

A. A. JONAS M. PODERIS PRISIMENANT

Balandžio 30 d. suėjo penkeri metai kaip iš mūsų tarpo atsiskyrė taurus lietuvis ir sielojantis dėl Lietuvos laisvės šaulys Jonas M. Poderis.

Jonas M. Poderis buvo gimęs 1907 m. gruodžio 7 d. Zapiškyje. Prieš karą buvo Vilniaus miesto ugniagesių komandos brandmajoro pavaduotoju.

Vokiečiams pradėjus lietuvius suimti ir vežti į koncentracijos stovyklas, Jonas Poderis kaip ugniagesių vadas daug lietuvių iš tos nelaimės išgelbėjo. Jų tarpe ir muziką Alfonsą Mikulskį. Aprengęs juos ugniagesių uniformomis išvežė iš Vilniaus miesto. Gyvendamas New Yorke įsteigė S. Kudirkos šaulių kuopą. Atsikėles Detroitan įsijungė į St. Butkaus šaulių kuopą. Velionis su žmona Adelė yra Clevelando žalgirio šaulių kuopos vėliavos mecenatai. Penkerių metų su-

kakties proga mišios už jo sielą buvo atnašautos: šv. Antano parapijos bažnyčioje, Dievo Apvaizdos parapijos bažnyčioje, šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje, Windsore, Kanadoje, ir Floridoje. Jo mirties penkerių metų sukaktis buvo labai gražiai paminėta per radijo valandėlę "Lietuviškos Melodijos" balandžio 30 d.

KARTĄ PAVASARĮ

Š. m. gegužės 15 d. "Kartą pavasarį" balius rengiamas jau šešioliktą kartą. Abiturientus pristatys Žiburio lituanistinės mokyklos vedėja Danutė Doveinienė ir LB Krašto valdybos narys Algis Rugienius. Balius bus banketo forma ir šilta vakariene bus paduodama į stalus. Šokiams gros "Romantika" orkestras. Bus kokteiliai ir veiks baras. Stalai užsakomi pas Aušrą Klimienę telefonu — 626-1357. Kviečiami visi.

PILĖNAI RENGIASI MINĖJIMUI

Švyturio jūrų šaulių kuopa intensyviai dirba: ruošia stovyklą 15 metų sukakties paminėjimui liepos 5 d.

Balandžio 27 d. Pilėnuose pasodinta naujų medelių: 21 pušaitė, 6 berželiai ir 6 liepos. Iškasti pamatai ir ilginama salė. O kas gi tą salės prailginimą daro? Ogi pati kuopos valdyba! Petras Bukšnys dirba prie cemento maišymo mašinos, Vincas Rinkevičius vandenį cementui paruošia atmatuoja, taip, kad pagal receptą ir cementas išeina labai geras. Bronius Valiukėnas su vėžimėliu ant vieno rato tą cementą veža ir į pamatams iškastą vietą pila, o lygina ir reikalinga aukštį nustato šių darbų vykdytojas Mykolas Abarius. Ir taip greitai laiku išdys prie esamos salės priestatas kuriame bus įrengta virtuvė ir garažas. Šauliai turi atsivežę ir šeimininkę. Tai moterų vadovė Angelė Bukšnienė, kuri prižiūri, kad darbininkai būtų pavalgydinti ir galėtų dirbti tokį sunkų darbą.

"LIETUVIŲ BALSO" SUSIRINKIMAS

Amerikos lietuvių radijo klubo "Lietuvių balso" metinis visuotinis susirinkimas įvyko gegužės 2 d. šv. Antano parapijos kavinėje. Klubo veiklos pranešimą padarė pats klubo pirmininkas Kazys Gogelis.

Valdybos finansų sekretorius Leonardas Šulcas pranešė, kad klubas su likučiu iš praėjusių metų turėjo: pajamų 13,090 dol., išlaidų 8,624 dol. ir likutis čekių sąskaitoje yra 5,315

dol. ir dar taupomoje kasoje yra 3,532 dol. Tokiu būdu klubas turi 8,897 dol.

Pirm. Kazys Gogelis pateikė sąrašą asmenų, sutinkančių įeiti 1982 metams į klubo valdybą. Susirinkimas rankų plojimu visus patvirtino. Pirmininkas — Kazys Gogelis, vicepirmininkai — dr. Algis Barauskas ir Juozas Leščinskas, sekretorius — Juozas Račiukaitis, finansų sekretorius — Leonardas Šulcas, išdininkas — Petras Marčiukaitis.

Direktoriai: Vincas Kanalis, Petras Marčiukaitis ir Albinas Pusdešris. Tvarkdarys — Alfonsas Lukas. Revizijos komisija: Kazys Ražauskas, Stasys Račiukaitis ir Jonas Markus. Valdybos nariai: Danutė Petrauskienė Birutė Barauskienė ir Stasys Petrauskas. Atstovais į DLOC — Algis Barauskas ir Kazys Gogelis. Atstovas, ryšį su valstybinėmis įstaigomis palaikyti — Kazys Gogelis. Susirinkimą sklandžiai pravedė Kazys Gogelis. Dalyvavo 70 narių. Visi atvykusieji buvo kava ir pyragais vaišinami veltiu.

AR TURĖSIME DARIAUS-GIRĖNO PAŠTO ŽENKLĄ?

Detroito lietuviai parašė laiškus Amerikos pašto valdybai "United States Postal Service" gauna atsakymus. Tie laišškai nėra per daug džiuginą, nes nieko, ko kas, konkrečiau nepasako. Aiškina, kad Dariaus-Girėno pašto ženklą išleidimo reikalas perduotas komiteto ateinančiam posėdžiui, kuris tą reikalą tvarko.

LOS ANGELES

IDOMI POPIETĖ

Gegužės 23 d. 12:30 val. p. p. Lietuvių Tautiniuose Namuose ruošiamą popietę, tikrai marga savo apimtimi. Svečiai galės pamatyti čia retai matomą meniškų fotografijų parodą, kur savo darbus išstatys net penki šioje srityje atsižymėję fotografai: Vytautas Aleksandrūnas, Stasys Pinkus, Vytautas Fledžinskas, Vincas Stokas ir Vytautas Plukas.

Toliau muzikinę nuotaiką mums sudarys du jauni fleitistai grojant vietiniuose orkestruose, tai Kristina Mickutė ir Sigitas Raulinaitis. Taip pat popietės tikslas yra pristatyti Dzūkų Draugijos skelbtame konkurse pirmąją premiją laimėjusią komp. Onos Metrikienės dainą "Šią naktį sapnavau Dzūkiją", juo labiau mums keliančią nuostabą tuo faktu, kad daina parašyta trečios kartos lietuvaite pagal Lietuvos partizano žodžius, atrastus Lietuvos Katalikų Bažnyčios

Kronikoje. Dainuos Rimtautas Dabšys, gi po to dar kelias komp. Metrikienės dainas mums patieks Stasė Pautienienė ir Karolė Dambrauskaitė-Bichnevičienė.

• Prano Lemberto plokštelė, jo mirties 15 m. sukakties paminėti, pasirodė Kalifornijoje, gražiai apipavidalinta (Pauliaus Jasiukonio) ir tuoj pasklis po visą lietuvių išeiviją. Muzikinę dalį prižiūrėjo Giedra Gudauskienė. Plokštelės kaina 8 dol.

Šis vokalinis kūrinys vadinasi "Dainos muzika ir gėlės" ir tuo įdomus, kad visų įdainuotų dainų žodžiai — poeto Prano Lemberto. Įvairių kompozitorių kūrinių ir įvairių solistų bei ansamblių įdainuota. Šie žinomi kompozitoriai patiekė plokštelei savo kūrinius: Julius Gaidelis, Stasys Gailėvičius, Stasys Graužinis, Giedra Gudauskienė, Ona Metrikienė. Dainos atliktos šių solistų ir solisčių: Rimtauto Dabšio, Antano Pavašario, Janinos Čekanauskienės, Birutės Dabšienės, Stasės Daugėlienės, Anitos Pakalniškytės; akompaniatorė — Raimonda Apeikytė. Plokštelėje dalyvauja ir šie chorai ar ansambliai: Bostono lietuvių mišrus choras, Bostono lietuvių vyrų choras, Toronto lietuvių "Volungės" ansamblis ir Los Angeles Vyrų kvartetas. Plokštelė yra memorialinė ir turi meninės vertės.

(ar)

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

WATERBURY

TAUTODAILĖS PARODA

Š. m. gegužės 1-2 dienomis Lietuvių Bendruomenės Waterburio apylinkės valdybos rūpesčiu ir pastangomis buvo suruošta lietuvių tautodailės paroda. Paroda vyko šv. Juozapo parapijos mokyklos salėje. Parodoje buvo išstatyta virš 200 eksponatų, atgabentų iš okup. Lietuvos prieš keltą metų. Matėme medžio drožinius, audinius, gintaro papuošalus ir odos dirbinius. Ypatingai meniškai buvo pagamintos spalvoto medžio inkrustacijos, kuriose rodoma Gedimino piliis, trijų Kryžių kalnas, katedra ir jos varpinė, šv. Onos bažnyčia Trakų piliis, bendrai senojo Vilniaus vaizdai ir kt. Visi dirbiniai gaminti okup. Lietuvos menininkų — Mackonio, Gedvilos ir kitų. Kai kas buvo ir parduodama. Dirbinius išstatė buv. Sibiro tremtinė Genė Popelienė, kilusi iš Molėtų, dabar gyv. New Yorke. (ab)

BUSINESS ADMINISTRATION

Floridoj inžinerijos bendrovė Termo-elektrinėms jėgainėms ieško business administration baigusius užpildyti užpirkėjo-jos (buyer) vietą. Prašome siųsti savo curriculum vitae: Donatas A. Siliūnas vardu, Lancaster Steel Co., Inc. 3471 North Federal Hwy., Suite 600, Fort Lauderdale, Fla. 33306. (14-17)

Lietuvės motinos...

(Atkelta iš 9 psl.)

Mudu su vyru esame tos pačios spalvos, religijos ir kultūros, tas lengvina mudviejų sugyvenimą ir viens kito supratimą. Mano kalbėjimą su Andriuku lietuvių kalba, jis užgeria. Jis gailisi, kad jo tėvai nemokino jo itališkai, o tą kalbą laikė jų privačia kalba, norint aptarti vaikus liečiančius klausimus...

Andriukui labai patinka dvi lietuviškos knygos: Meškiukas Rudnosiukas ir Mano žodynas. Neabejotinai mums, lietuviams reikia daugiau lietuviškų knygų, knygelių vaikams, kaip ir gerų patrauklių plokštelių. Aš nežinau, kuris mūsų veiksnys turėtų daugiau tuo rūpintis? Vienu Zuikiu puikiu, Sesam Street ir Incredible Hulk nenugalėsi... Žinau, pavienes motinas ar jų grupes daug pastangų dedant, organizuojant vadinamas žaidimų grupes (skokie, Wilmette ir kt.), žinau Kernavės skaučių tunte nesenai įsteigta Aguonėlės skiltį, vaikams 3-5 metų amžiaus kurie kas sekma dienį susitinka vienos valandos sueigoms, žinau Montessori vaikų darželį, bet jis tėra, berods vienas visam Illinoijui...

Aš neturiu vilčių, kad mano bent vienas sūnų taps Lietuvių Bendruomenės pirmininku ar Vliko nariu bet bandau juos auginti lietuviškai, kiek manosi pajėgos leidžia. Ar tas bent dalimi man pasiseks, parodys ateitis.

PUIKIAUSIUS KAILIUS RASITE

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601

Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

CHICAGOS TAUTININKAI PERRINKO VALDYBĄ

Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos Chicago skyriaus metinis narių susirinkimas įvyko š. m. gegužės 2 d. Lietuvių Tautiniuose Namuose.

Atidarydamas susirinkimą, skyriaus pirm. Jonas Jurekūnas, susikaupimo minute pagerbė mirusį narį Eduardą Vaitkų ir pristatė j tautininkų eiles išsijungusius naujus narius: L. Dargį, J. ir V. Girnius, M. Kasniūną, J. Kinderį, dr. L. Kriaučiūną, V. Morkūną, D. Panarienę, V. ir Vl. Plepius ir J. Žemaitį. Daugelis jų yra seni tautininkai, tik formaliai iki šiol nebuvo įsijungę į sąjungos narių eiles.

Susirinkimui pirmininkavo Oskaras Kremeris. Praėjusio susirinkimo protokolą perskaitė sekretoriavęs D. Stukas. Valdybos vardu pranešimą padarė pirm. Jonas Jurekūnas ir išdėstininkas Viktoras Mastys. Skyriaus valdyba buvo judri ir pati rengė ar prisidėjo prie bendrų renginių savo įnašu. Paminėtinas prezidento Antano Smetonos filmo parodymas Chicago visuomenei ir lit. mokyklų mokiniams, sėkmingas naujų narių vervavimas, atstovavimas Chicago lietuvių taryboje ir kita. Chicago lietuvių taryboje skyrių atstovavo šie nariai: Petras Bučas (pirmininkas), Ignas Andrašiūnas, Oskaras Kremeris, Veronika Lenkevičienė, Stasys Mankus ir Donatas Stukas. Dėka pirm. P. Bučo, šių metų nepriklausomybės atstatymo minėjimas, programa ir pravedimas buvo be prieštarių.

Parašytas laiškas Pašto valdybai dėl transatlantinių laišku Dariaus-Girėno suaktyvino pašto ženklo ir gautas mandagus ir nieko nepasakantis atsakymas. Paprastai tokie atsakymai laikomi neigiamais.

Išdėstininkas Viktoras Mastys pateikė jų kadencijos pajamų-išlaidų apyskaitą. Finansiniai šie veiklos metai buvo sėkmingi ir kasa paaugo, ką vėliau patvirtino ir kontrolės komisija (P. Bučas, O. Daškevičienė ir St. Virpša).

Nominacijų komisijos (T. Blinstrubas M. Valiukėnas ir St. Virpša) siūlymu, palikta pati valdyba ir kontrolės komisija. Susirinkusieji plojimu patvirtino.

Dr. Leonas Kriaučiūnas pakvietė dalyvauti prel. Jono Mačiulio-Maironio, Korp! Neo-Lithuania garbės nario, 50 metų suaktyviniame minėjime kuris įvyks š. m. gegužės 16 d. 3 val. p. p. Jaunimo Centre, Chicagoje. Yra pakviesti ir sutiko da-

lyvauti žinomi paskaitininkai: poetas Stasys Santvargas ir redaktorius kun. Pranas Gaida. Meninę dalį išpildys solistai Roma Mastienė ir Algirdas Brazis, akompanuojant muzikui Aloyzui Jurgučiui. Jaunieji aktoriai supažindins su Maironio kūryba. Minėjimą ruošia Korp! Neo-Lithuania pakviesta komisija, pirmininkaujama dr. L. Kriaučiūno.

Nesant daugiau klausimų, pirm. Jonas Jurekūnas supažindino su VLIKo tarybos pareigomis ir darbu. VLIKo tarybą sudaro 15 grupių atstovai. Taryba išrenka VLIKo pirmininką ir tvirtina jo pristatytą valdybą. Šių metų tarybos posėdyje VLIKo pirmininku perrinktas dr. K. Bobelis, o jo pavaduotoju patvirtintas dr. D. Krivickas. Prie tarybos veikia 4 komisijos. Prie Vliko veikia Tautos Fondas, kuris yra faktiška VLIKo finansų ministerija. Buvo nuogastavinę, kad Tautos Fondo pajamos gali sumažėti, bet tas nepasitvirtino. Kiekvienais metais pajamos didėja.

Papildymas J. Jurekūno pranešimą T. Blinstrubas painformavo apie Tautos Fondo įvykusį V. 1 d. suvažiavimą New YoYrke, kuriame jam teko dalyvauti. Suvažiavime dalyvavo 37 asmenys su 1290 balsų. Suvažiavimas praėjo vieningoje dvasioje. Tautos Fondas operuoja 80000 dol. samata.

Uždarydamas susirinkimą, pirmininkaujantis O. Kremeris padėkojo pranešėjams bei klausytojams ir palinkėjo valdybai sėkmingo darbo.

Po susirinkimo pasivažiavo ir pabendrauta.

VAKARONĖ SU ALGIMANTU GURECKU

Svečią iš Washingtono Algimantą Gurecką pristatė Algis Tamošiūnas. A. Gureckas lietuvių visuomenei pažįstamas iš jo veiklos JAV LB, ryšiais su Valstybės departamentu, kaip daugelio konferencijų dalyvis ir referentas. Jis gerai yra susipažinęs su Azijos tautomis ir jų santykiais su Sovietų Sąjunga, nes neperseniausiai lankėsi Japonijoje ir dalyvavo simpoziume dėl teritorinių klausimų ir Taikos sutarčių.

Prelegentas A. Gureckas papasakojo Kinijos santykius su Sovietų Sąjunga, ryšių vystymąsi ir dabartinę padėtį. Pasaulinės didžiosios galybės: JAV, Sovietų Sąjunga ir Kinija palaikydamos tarpusavio santykius, faktiškai neitralizuoja save. JAV ir Sovietų S-ga yra apylygės, bet Kinija yra atsilikusi, ypač puola-

mąja jėga. Tarp Sovietų S-gos ir Kinijos viešpatavimą nepasitikėjimas ir neapykanta. Kinija turi teritorinių ginčų, bet jų reikalavimai nėra dideli ir santykių išlyginimas yra įmanomas.

Japonijos ir Sovietų Sąjungos santykiai būtų geri, jei ne Kurilų salos, kurias po karo pasigrobė Sovietai. Japonijoje vyrauja pacifistinės nuotaikos ir užgrobtą teritoriją nori atgauti taikiomis priemonėmis. Japonijos santykiai su JAV yra geri, nes po karo sudaryta sutartis padėjo gerus pagrindus.

Šių trijų galybių ateitis priklauso nuo tarpusavio santykių, ypač nuo Sovietų Sąjungos, kuri turėtų apvaldyti savo grobuoniškumą ir besaikį imperializmą.

Po pranešimo vyko gyvos diskusijos ir paklausimai. Prelegento pareikštos mintys susirinkusiųjų buvo komentuojamos, nevengiant pareikšti ir savo nuomones.

Vakaronė įvyko balandžio 30 d. Jaunimo Centro kavinėje. Rengė Akademiniškas skautų sąjūdis pravedė Mindaugas Pleškys.

KONCERTAS

Jaunimo Centro pavasarinis koncertas įvyks š. m. gegužės 23 d. (sekmadienį), 3 val. p. p. Jaunimo Centro didžiojoje salėje.

Programą išpildo Chicago operos choras, diriguojamas muziko Alvydo Vasačio. Bilietai gaunami Vaznelių prekyboje ir pas valdybos narius.

Po koncerto bus vaisės, į kurias bilietus reikia įsikyti iš anksto ir rezervuoti vietas.

Artėja vasaros metas kada Jaunimo Centro veikla sumažėja ir yra gera proga ją perdažyti, paremontuoti, aptvarkyti, bet tiems dar-

bams atlikti reikia lėšų. Šio koncerto pelnas įgalins vadovybę daugelį darbų atlikti jei mes atsilankysime į koncertą. Jaunimo Centras yra lietuviškos veiklos centras, gražiai tvarkomas valdybos, pirmininkauja m o s Irenos Kriaučiūnienės. Nepraleiskime progos išgirsti Chicago operos choro koncertą ir tuo pačiu paremkime Jaunimo Centro veiklą.

• Maironio, Tautos žadintojo, 50 metų mirties minėjimas rengiamas š. m. gegužės mėn. 16 d., sekmadienį, 3 val. po pietų, Chicagoje, Jaunimo Centro didžiojoje salėje. Kalbės poetas Stasys Santvarga (iš

Bostono) ir kun. dr. Pranas Gaida (iš Toronto, Tėviškės Žiburių redaktorius). Meninę dalį atliks solistai Roma Mastienė ir Algirdas Brazis, akompanuojant muzikui Aloyzui Jurgučiui.

Į minėjimą įėjimas laisvas. Visi kviečiami dalyvauti. Po minėjimo J. C. kavinėje dalyvių pabendrauimas.

Rengia LST Korp! Neo-Lithuania (Chicago padalinys).

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Paulius Augius.

Pajūryje.

JAU IŠĖJO IŠ
SPAUDOS
ROMUALDO
SPALIO
RINKTINĖS
NOVELĖS

Knygoje dešimt novelių. Kaina 8 dol.

Išleido Viltis.

SPALIS
RINKTINĖS
NOVELĖS

— I Š K I R P T I —

DIRVA
P. O. Box 03206
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu 8 dol. ir prašau atsiųsti R. Spalio knygą — RINKTINĖS NOVELĖS.

Pavardė ir vardas

Adresas

Lietuviškos muzikos diena Baltimorėje

Balandžio 17 d. baltimoriečiai turėjo progos išklausyti net dviejų lietuviškos muzikos ir dainų koncertų.

Kaip beveik kiekvienais metais, taip ir šįmet mišrus choras "Daina" surengė savo pasirodymą šeštadienį prieš Atvelykį. Atsitiktinai sutapo, kad tos pačios dienos rytą nuo 10 val. per vietinę klasikinę muzikos radijo stotį WBJC-FM "Showcase of Nations" programoje perduota pusantros valandos trukusį liet. muzikos ir dainų pynė su paaiškinimais, kuriuos teikė dr. Ray Sprengle.

Pirmiausia pagrota J. Stempužio paruošta, Algio Rukšeno įkalbėta garsiajuostė, skirta paminėti 50 metų sukakčiai nuo Maironio mirties.

Praskambėjo trys Maironio eilėraščiai su jiems pritaikytomis šopagos, Apanavičiaus ir Sasnausko melodijomis, dviejų solistų ir choro padainuotos. Angliškai paaiškinta Maironio reikšmė lietuvių tautos atgijimui kartu su atliekamų eilėraščių-dainų turiniu.

Paskui ištisai perduota Čiurlionio simfoninė poema "Miške". Dr. Sprengle nuomone, Čiurlionio kūrinio skambesys savo dvasia primeną skandinavų kompozitorius. Pripažino, kad Čiurlionis esąs kompozitorius "of note".

Keliomis J. Žilevičiaus harmonizuotomis dainomis, Čiurlionio sambūrio sudainuotomis, pavaizduota Žilevičiaus kūryba. Dr. Sprengle sakė, kad prof. J. Žilevičiaus muzikologinė veikla galėtų būti lyginama su vengrų kompozitorių Bartoko ir Kodaly šioj srity darbais. Čia gyvenęs toks didžiai muzikai nusipelnęs asmuo, kaip Žilevičius, esąs Baltimorės miestui garbė.

Fortepijono muzikai atstovavo Andrius Kuprevičius, paskambinęs dvi ištraukas iš VI. Jakubėno baleto "Vaivorykštės" ir porą V. K. Banaičio trumpų dalykų — "Lopšinę" ir "Šešėlius". Dr. Sprengle priskyrė Kuprevičių prie pirmos eilės pianistų, pridurdamas, kad jis profesoriaujas Clevelando muzikos mokykloje.

Turbūt, dar niekad anksčiau amerikiečiai, tą rytą, klausę "Showcase of Nations" programos rėmuose perduodamą liet. muziką, nebuvo su ja taip plačiai supažindinti.

7 val. 30 min. vakare Lietuvių Svetainės rinkosi tautiečiai šį kartą pasiklausyti savų, vietinių, dainininkų. Be jokio įvadinio žodžio ar pranešėjo atsiskleidė scena, ir publika džiugiais plojimais pasveikino gražų "Dainos" būrį su vadove Ch. T. Morris.

Programą atliekant, dainavo pakaitomis: vienos moterys, vieni vyrai ir visais mišrus sambūris kartu. Pasirinktos rečiau girdėtos, neįprastinės dainos. Tik priedas — A. Raudonikio "Lauksiu tavęs ateinant", kad publikos ir labai mėgiamas, jau gerokai nudilintas dalykas. Šalia poros liaudies dainų skambėjo tik lietuvių kompozitoriai: J. Gaidelis, St. Sodeika, St. Šimkus, J. Naujalis, J. Strolia, J. Stankūnas ir kt. Iš viso padainavo 18 dainų.

Igoris Kučiauskas, vienas navo solo. Liet. iškilmų metu jis pagieda ir bažnyčioje. Su žmona Kunigunda vasarą, atostogų metu, padainuoja pranciškonų vasarotojams ruošiamose vakaronėse.

"Dainos" koncerte buvo jaučiamas sambūrio dvasinis pakilimas, dainininkai atsidėję, energingai, traukė dainą po dainos kartais lyg ir vietomis persistengdami, ypač sopranai, iš bendro tono rėmų tai šen tai ten buvo beišsikišę.

Sambūry vyrų mažiau negu moterų. Vyrus jos gožė ne tik savo parėdo raudonu ryškumu, bet ir balso persvara. Tačiau klausytojai buvo patenkinti, atlaidžiai priėmė pasiryžėlių pasiaukojimą ir džiaugėsi, kad Baltimorėje turime savo chorą, kuris palaiko lietuviškos dainos gyvybę.

"Dainos" sambūris savo sudėtimi ir narių amžiumi labai įvairus. Jame dalyvauja kelių kartų atstovai: senosios ateivijos čiagimiai, naujosios ateivijos dainos mėgėjai ir jų vaikai, o dvi moterys net kitataučių kilmės. Dainuoja ir penkios vedusiųjų poros — vyrai su žmonomis. Tačiau ypatingos reikšmės ir orumo chorui teikia lietuvių parapijos klebonas A. Dranginis. Nuo

pat "Dainos" įsisteigimo jis randa laiko dalyvauti choro repeticijose, sėkmingai paremdamas negausų tenorų būrelį. Bet svarbiausia: nuolatiniu dainininkų pasikatinimu ir meilės lietuviškai dainai populiarinimu jis įkvepia chorui ištvermės tęseti ir neišsisklaidyti.

Bet kurioje vietoje bet koks didesnis tautiečių telkinys be savo choro būtų tarsi bebalsis nebylys. Dainiečiai Baltimorės liet. kultūrinės veiklos srityje atlieka labai žymų vaidmenį: jie dainuoja tautinių švenčių progomis, gieda bažnyčioje rengia savo dainų vakarus. Pernai savo koncertą skyrė pagerbti prof. J. Žilevičių jo 90-jo gimtadienio proga.

Kas šoka tautinių šokių būrely arba dalyvauja sporto klube, kad ir lietuvių, gali išsiversti ir be lietuviško žodžio. Tačiau chore dainuodamas, turi ir dainos žodžius išmokyti ir į jos muzikinį apvalkalą įsijaušti. Dėl to savoji daina yra viena svarbiausių tautinės dvasinės gyvybės apraiškų.

Nuskambėjus paskutinei koncerto dainai, dirigentei įteikta gėlių, o choro pirm. V. Banys padėkojo publikai už atsilankymą. Atrodė lyg dar kažko trūko. O priderėjo, kad kas nors Baltimorės lietuvių vardu bent trumpu padėkos žodžiu būtų įvertinęs choristų pastangas ir jų kultūrinį įnašą.

Šokiams grojo ir kartu dainavo newyorkiečių ketvertas, pasivadinęs "Jinai ir trys gintarai". Klausytojų prisirinko apie 200, jų tarpe ir keletas washingtoniečių.

NAUJOS KNYGOS SUTIKTUVĖS

Balandžio 25 d. vietos Bendruomenė surengė kultūrinę popietę supažindinti

STUDIJŲ SAVAITĖ EUROPOJE

29-ji Europos Lietuviškųjų Studijų Savaitė šiemet vyksta Anglijoje, gražiam Londono priemiestyje. Adresas: St. Mary's College, Strawberry Hill, Twickenham TW1 4SX, England.

Data: nuo sekmadienio, rugpiūčio 15 d. iki šeštadienio, rugpiūčio 21 d. Tačiau dalyviai gali atvykti ir nakvoti šeštadienį (rugpiūčio 14 d.) ir išvykti sekmadienį (rugpiūčio 22 d.) be jokio atskiros mokesčio.

Kaina: 125 angliški svarai. Nei registracijos nei jokių kitų mokesčių nebus, išskyrus ekskursijas, kas norės. Nepajėgiantiems, o ypač mokslus einančiam jaunimui, bus daroma nuolaida.

Užsisakant prašome prisųsti 10% deposite, kuris bus priimtas dėmesin atskaitant.

Studijų Savaitėi ruošti ir ją tvarkyti yra Londone sudarytas komitetas: Zigmas Juras (pirm.), Mečys

su baltimoriečio poeto A. Radžiaus astronominėmis temomis eilėraščių rinkiniu "Priimk mane, mėnuli".

Jaunos moksleivės paskaitė klausytojams kelis autorius eilėraščius. Skaidrėmis parodyti žvaigždynai ir padidinti atskiri dangaus kūnai, deja, be jokių paaiškinimų. Erdvių reginius lydėjo britų kompozitoriaus Gustav Holst muzika, pavadinta "Planetos".

Atsilankiusieji galėjo pasivaikinti kava su užkandžiais. Nusipirkusieji knygą stoviniavo eilutėje, laukdami poeto autografo.

Popietę praėjo šeimyniškai, jaukiai pabendraujant. Svečių prisirinko apie 50. Povūvių Lietuvių Svetainės legionierių kambary pradėjo LB apyl. pirm. V. Erinigis, programai vadovavo J. Gaila. (sm)

Bajorinas, Petras Mašalaitis, Klemensas Tamošiūnas, Povilas Tričys ir Aleksas Vilčinskas.

Vietovė, kur vyks Studijų Savaitė, vadinasi "Strawberry Hill" (liet. žemuogių kalnas). Tai nėra joks kalnas ir ten neauga žemuogės. Tas pavadinimas neturi jokio pateisinimo, kaip ir daugelis kitų pavadinimų Anglijoje. Yra labai graži ir istoriškai turtinga, dviejų šimtmečių senumo, vietovė, turinti 38 akus (16 ha.) žemės, lengvai pasiekama iš Heathrow Londono aerodromo (taksi 20 minučių) ir iš Waterloo geležinkelio stoties traukiniu (32 min.).

Bendrabutis yra didelis (450 lovų), bet mes užsimame tik dalį. Dauguma kambarių yra viengubi su šilto ir šalto vandenių. Vedusiems bus ir dvigubų kambarių. Veiks du barai. Sode randasi žaidimo aikštės, penkios teniso aikštės, sporto salė ir koplyčia. Temzė teka visai pro šalį.

Kas norėtų ilgiau pabuvoti Anglijoje (atvykti anksčiau ar pasilikti po Studijų Savaitės), gali atostogauti LIETUVIŲ SODYBOJE, kuri randasi 60 km. nuo žemuogių Kalno. Kaina Sodyboje: nakvynė ir pusryčiai — 8 svarai, viena diena (nakvynė, pusryčiai, pietūs ir vakarienė) — 13 svarų, viena savaitė su pilnu išlaikymu — 78 svarai. Sodyba turi 56 akus žemės, yra ežeras, upelis, miškelis, žaidimo aikštė, maudymosi baseinas. Kambariai su šilto ir šalto vandenių. Yra valgykla, šokių salė, du barai. Užsisakyti atostogas galima per mūsų komitetą. Visais reikalais rašyti:

Studijų Savaitės Komitetas, Lithuanian House, 2 Ladbroke Gardens, London W11 2PT, England. Telefonas: 01-727-2470.

• SLA Pildomoji Taryba iš 1981 m. rengtos ekskursijos Karibų jūroje pelno, skirstydama spaudai, Dirvai atsiuntė per gen. sekretorę G. Meiliūnienę 150 dol. Ačiū.

• Ona Elerts, gyv. Chicagoje, persiuntė savo kaimynės p. Barsketienės auką 10 dol., kuri skaito jos prenumeruojamą Dirvą ir džiaugiasi puikiais Vytauto Meškausko ir Jūratės Satkutės de Rosales straipsniais. Ačiū už auką.

AMBER TRAVEL SERVICE

GREITAS IR ASMENISKAS PATARNAVIMAS

Tvarkome keliones (pavieniems asmenims ir grupėms) po Ameriką ir į užsienį —

LĖKTUVU - LAIVU - TRAUKINIŲ - AUTOBUSU

Taip pat sutvarkome viešbučių rezervacijas, ir užsakome mašinas nuomavimui.

Dėl informacijų ir rezervacijų, skambinkite ar rašykite:

11745 Southwest Highway
Palos Heights, Illinois 60463

Vida Kriaučiūnaitė-Jonušienė
Savininkė

Tel. 312-448-7420
312-785-9393

OPPORTUNITY FOR PHYSICAL THERAPISTS REGISTERED

Position available immediately for a Licensed Physical Therapist at Brownsville Medical Center. Will pay relocation costs. Widely varied patient load. Excellent benefits and opportunities to grow in clinical and management skills. Recreational activities abundant. Experience preferred but new graduates welcome. Contact VIRGINIA LIPE in Physical Therapy at:

(512) 544-1501
E.O.E.

Lietuvių Informacijos Centro veikla

Aurelija Balašaitienė

Š. m. gegužės mėn. 2 dieną įvyko Clevelando ateitininkų šeimos šventės iškilminga akademija, kurioje, kaip pagrindinė kalbėtoja, dalyvavo Gintė Damušytė, Lietuvių Informacijos Centro Brooklyne vicedirektorė. Šis centras įsisteigė 1979 metais trijų organizacijų bendros veiklos ir kun. J. Pugevičiaus iniciatyvos dėka. Šiuo metu vienoje patalpoje susitelkę LI Centras, Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa ir Kunigų Vienybė, Katalikų Šalpa ir P. L. Bendruomenė centrą finansuoja, o Amerikos Lietuvių Katalikų Tarnyba nuolatos tame darbe talkina, biuleteniais informuodama parapijas.

Gintės Damušytės paskaita buvo įdomi savo informacija ir entuziastinga savo nuotaika. Jos daili, žodinga ir gražaus stiliaus kalba buvo maloni ausiai tuo labiau, kad pati prelegentė lietuviškai laisvai kalbėti ir rašyti išmoko nemačiusi Lietuvos, tuo pačiu tapdama gyvu pavyzdžiu mūsų jaunajai kartai. Baigusi Wayne Univer-

sitetą, studijavusi istoriją ir politinius mokslus, Gintė savo karjerą pašventė Lietuvos tarnybai.

Pradėjusi savo paskaitą žymiausio lietuvių kalinio Petkaus asmenybės apibūdinimu, kaip žmogaus teisių judėjimo simboliu, atliekančio 15 metų bausmę, ji pabrėžė jo ryškiausią būdo ypatybę — tolerantiškumą. Kalinamas su vagimis, plėšikais ir politiniais kaliniais, jis draugavo su visais, juos pozityviai įtakodamas, kas pastebėta tiek pogrindžio spaudoje, tiek už geležinės uždangos ribų. Prelegentė tvirtino, jog protestas esąs pats geriausias veiklos variklis, o tylą yra savęs išdavimas. "Protestas prieš ką nors yra tuo pačiu kova už ką nors", kalbėjo ji. "Mūsų centro skleidžiama informacija formuoja kovojančios už laisvę tautos kryptį — tai pavergtos tautos balsas". Gausi, tiksli ir pastovi informacija vietinei spaudai ir žinių agentūroms yra būtina, kad pavyktų pralaužti spaudos nusistatymą neskelbti "opių" apie

Pabaltijį žinių. Prieš kurį laiką, suėmus tris Helsinkio darbų stebėtojus, New York Times paskelbė dviejų pavardės, praleisdamas Terleckio. Centrai užprotestavus buvo atsakyta, kad tai buvę padaryta "dėl vietos stokos". Tačiau netrukus įvykus Skuodžio areštui, N. Y. Times tai paskelbė, nes jautė spaudimą.

Iš kitos pusės, prelegentė kvietė visus aktyviai reaguoti į amerikiečių spaudoje pasirodančius straipsnius apie Lietuvos reikalus, rašant laiškus žurnalistaams ir redaktoriams.

Pati prelegentė dalyvavo televizijos ir radijo programose ir palaiko glaudžius ryšius su įvairiais žurnalistais, kartais pasiekdama labai gerų rezultatų. Jos asmeniškos pažinties dėka įtakingame National Review žurnale pasirodė puikus straipsnis sąryšyje su Katalikų Bažnyčios Kronikos dešimtmečiu, pavadintas "Drąsos Kronika".

Centras skleidžia informaciją, gaunamą iš "anapus" labai plačiai — ja ap-

Gintė Damušytė

rūpina tiek mūsų spaudą, tiek Amerikos Balsą, Voice of America, Vatikano Radiją palaiko ryšį su tarptautine "Amnesty International", žinių agentūromis, redakcijomis, verčia į anglų kalbą Helsinkio grupės dokumentus ir juos persiunčia Helsinkio Žmogaus Teisių Komisijai. Šiuo metu atsirado du nauji projektai. Vienas Chicago Universiteto profesorius, kelis kartus asmeniškai atsilankęs centre, renka duomenis apie nuo 1978 metų į JAV atvykusius asmenis iš okupuoto Pabaltijo ir žada sudaryti leidinį su rezistencinėmis statistikomis. Antrasis paties Centro projektas yra energingai veržtis į televizijos tinklus. Centre yra jau nemažas nuotraukų archyvas ir skaidrių rinkinys apie opoziciją prieš okupantą. Taip pat renkama visa medžiaga apie Lietuvą iš sveiktamųjų spaudos.

Centras gauna laiškus iš viso pasaulio, o lietuviais kalbiniais jau pradėjo domėtis tarptautinės grupės. Venesueloje gyvenanti Jūratė Statkutė de Rosales į ispanų kalbą verčia Centro biuletenius ir juos skleidžia ispanų spaudoje.

Prelegentė ypatingai pabrėžė asmeniškos iniciatyvos reikalingumą. Pogrindžio informacijai ir leidiniams propaguoti reikia talkos. Pavieniai asmenys turėtų reikalauti, kad universitetų ir viešose biblioteko-

se būtų mūsų pogrindžio leidinių, o lietuviškos parapijos turėtų veikti į savo vyskupus, kad juose būtų sužadintas susidomėjimas ir moralinė parama Lietuvai. Jei tai būtų daroma kiekviename JAV mieste, kuriam gyvena bent saujelė lietuvių, rezultatai būtų nuostabūs. Ji kvietė visus talkinti centro darbui, nes "laisvėje gyvenantys turi prisidėti prie nelaisvėje likusių kovos už laisvę".

Lietuvių Informacijos Centro darbas ir o rezultatai įrodo kad tokiam darbui nėra reikalingi samdyti sveiktamūčiai. Su mažesne pinigų suma (mūsų šalpos aukos), bet su dideliu entuziazmu ir tikru pasišventimu bei tikėjimu į savo darbo kilnų aspektą, galima pasiekti daug Reikėtų pridurti, kad iš tikro nepakanka pasidžiaugti straipsniu apie Lietuvos reikalus amerikiečių spaudoje, bet reikia nepatingėti parašyti keletą eilučių redaktoriams. Jau ir tuo būtų prisidėta prie Lietuvių Informacijos Centro darbo sėkmės. Šalia to, mūsų aukos religinei šalpai tampa daug prasmingesnės patyrus, kad jų dalis prisideda prie Lietuvių Informacijos Centro finansavimo.

• PERKANT IR PARDUODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

Superior Savings ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ SANTAUPŲ INDĖLIUS

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

**NAUJAS PATARNAVIMAS
ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS
ČEKIŲ SĄSKAITĄ**

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio

Už įnašus mokame 5¼% palūkanų

PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI

ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,

šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PASALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI

Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablius kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir GUNARS KAULINS

Lakewood, Ohio

FILATELIJA

Nr.4

Antanas Bernotas

JAV paskutiniu metu išleido visą eilę gana neįprastų ir gal ne visiems žinomų pašto ženklų.

Pavyzdžiui, išleistas 17 centų pašto ženklas, kuriame parodytas 1917 m. elektrinis automobilis. Kitame 9.3 centų pašto ženkle matome 1880 m. pašto vežimą. Dar kitame 5.9 c. ženkle yra 1870 m. dviratis (vienas jo ratas didelis, kitas mažas). O kovo 26 d. išleista 10.9 c. pašto ženkle yra 1890 m. karieta. Visi šie pašto ženklai, išskyrus pirmąjį, yra skirti ne pelno organizacijoms arba taip vadinamai "Bulk Rate", bet tinka ir kitokiai korespondencijai apmokėti.

MEKSIKA išleido 4 pežų pašto ženklą, kuriuo pagerbiamas amerikiečių išradėjas Thomas Alva Edisonas jo 50 metų mirties proga.

Thomas Alva Edison (1847-1931) gimė Milane, Ohio valstijoje. Pasimokęs Port Huron, Mich. vos 3 mėnesius, turėdamas 12 metų pradėjo dirbti geležinkelio seka kaip laikraščių pardavėjas, kartu susipažindamas su spaustuviomis ir elektros aparatais. Vėliau dirbo kaip telegrafo operatorius. Įsikūręs Bostone, o vėliau New Jersey valstijoje, jis darė įvairius bandymus su telegrafu ir elektra 1877 m. jis išrado fonografą, vėliau gramofoną. 1879 m. jis išrado elektros lempuotę, tuo nušviesdamas visą pasaulį. 1913 m. jis sugalvojo kalbančius krutamuosius pavaišlus. Iš viso jis išrado ir užpatentavo apie 1000 įvairių išradimų ar pagerinimų. Už savo išradimus jis įvairių kraštų buvo apdovanojamas medaliais ir garbės titulais.

SVEDIJA išleido keturių pašto ženklų seriją 1921 m. Nobelio premijos laurea-

tams pagerbti. Čia dedame tos serijos 2.70 kronų pašto ženklą, kuriame parodytas anglų mokslininkas Soddy.

Frederick Soddy (1877-1956) gimė Eastbourne, Anglijoje. Studijavo ten pat kolegijoje ir Oxfordo universitete. Nuo 1904 m. Glasgovo universitete dėstė fizinę chemiją, o nuo 1919 m. buvo Oksfordo universiteto chemijos profesorius. Kartu su Lord Ernst Rutherfordu tyrinėjo radioaktyvius spindulius ir atomo struktūrą. Už savo tyrinėjimus izotopų srityje 1921 m. gavo Nobelio chemijos premiją. Parašė keletą mokslinių darbų.

V. VOKIETIJA išleido 50 pfenigų pašto ženklą, kuriuo pagerbiamas žymusis bakteriologas Dr. Robertas Koch.

Robert Koch (1843-1910) gimė Klausthal prie Hannoverio. Studijavo Goettingeno universitete. Vokiečių-prancūzų karo metu buvo vokiečių kariuomenės gydytojas. Nuo 1872 m. buvo rytinės Prūsijos Bomsto apskritys gydytojas, kur pradėjo daryti įvairius bakteriologinius tyrimus. Nuo 1880 m. buvo karališkuoju sveikatos patarėju Berlyne. Surado ir ištyrė juodligės, šiltinės, džiovos ir kitų ligų sukėlėjus. 1883 m. vadovavo vokiečių gydytojų ekspedicijai į Egiptą ir Indiją, kur surado choleros sukėlėją. Po to dar kelis kartus vyko į Afriką, vėl surasdamas ten siautusių ligų sukėlėjus. Vadovavo Berlyno infekcinių ligų institutui. Kochas laikomas pačių žymiausių modernios bakteriologijos tyrinėjimo meto-

Mums rašo

DĖL VYČIO ŽENKLO

Turime "Liet. Enciklopediją" ir "Encyclopedio Lietuvianica", bet organizacijų vadovai ir kiti lietuviškų minėjimų rengėjai nepasižiūri į tas enciklopedijas, kad sužinotų koks yra Lietuvos valstybės ženklas — Vytis. Jo aiškūs atvaizdai yra L. E. XXXVI t., 526 pusl. ir E. L. vol. VI, 225 p.

Ivykusiame 1981 metų Clevelande VLIKO seime salė turėtų būti papuošta oficialiu Lietuvos valstybės ženklu, bet to nebuvo. Ženklas kuri matome "Dirvos" nuotraukose (1981 m. Nr. 42 — 1 p. ir Nr. 45 — 9 p.), yra naujas iki šiol nematytas Vyčio paveikslas, bet jis nėra ir negali būti valstybės ženklu. Paties raitelio ir žirgo figūros paimtos iš dail. M. Dobužinskio piešto projekto, o po žirgo kojom pridėti taip vadinami Gedimino stulpai su lapeliais iš šonu. Dail. M. Dobužinskis buvo vyriausybės sudarytos Valstybės ženklu nustatyti komisijos narys. Jo nuopelnai tiriant Lietuvoje ir Lenkijoje visokius Vyčio variantus tikrai dideli. Jis padarė net du tos komisijos Vyčio projektus, bet deja, nei vienas iš jų nebuvo ministerių kabineto ar ministerijos priimtas. Pirmas jo projektas buvo taip stiliizuotas, kad raitelio ir žirgo figūros neturėjo natūralių bruožų. Istorikai nurodė į Vyčio reikšmę senovėje, kada jis vaizdavo valdovą ar kunigaikštį, tad raitelio ir žirgo figūros naujame ženkle turi būti natūralios. Antras jo projektas buvo nupieštas pagal tos komisijos nustatytas žymes: šarvuotas viduramžių riteris užsimojęs kardu, turi prie šono kardo makštį ir neturi po arkliu trišakos gūnijos, kuri laikoma lenkišku priedu prie mūsų Vyčio. Žinoma, raitelis prie kairio pe-

dų pionierium. Už savo darbus 1905 m. gavo Nobelio medicinos premiją.

ties turi skydą su dvigubu kryžiu. Pats raitelis su žirgu būtinai privalo būti patalpintas skyde, kitaip jis neturi reikšmės. Nežiūrint, jog antrasis Vyčio projektas atitiko visoms žymėms, ji sukritikavo lietuvių visuomenė. Lietuviai nepriklausomoje Lietuvoje taip buvo pripratę prie lekiančio šuoliu Vyties, kad šis sunkaus tipo arklys nesiderina su žodžiu "vytis". To projekto arklio figūra pavaizduota minėtuose "Dirvos" Nr. Nr. šiuo Vyčiu pašto valdyba išleido viena seriją pašto ženklų ir naudojo Vilniuje ant pašto dėžučių. Tada žymus Lietuvoje ženklų, medalių ir plakatų kūrėjas dail. J. Burba pagal komisijos nustatytą istorinį Vytį padarė visai naują valstybės ženklą. Ženklas buvo priimtas Vidaus reikalų ministerijos ir panaudotas naujiems vidaus pasams, kuriuos pirmiausiai gavo Vilniaus srities Lietuvos piliečiai. Šitas Vytis ir yra minėtuose enciklopedijuose. Geležinkelio valdyba papuošė juo garvežius metalo plokštėmis. Taip Vytis ilgame istorijos kalyje gavo tikro ženklo išvaizdą. Iki tol Vyčio variantai būdavo daugiau panašūs į paveikslus, o ne į ženklus.

Rašydamas apie dail. M. Dobužinskio veiklą Lietuvoje "Darbininko" savaitraštis (1973. V. 23, Nr. 21 — 9 p.) parašė apie jo sukurtą Vytį taip: "Tokį valstybės herbą turėjo priimti ministerių kabinetas, bet nesuspėjo. Toks jo Vytis buvo naudojamas tik Vilniaus

• ATEITININKŲ metinėje šventėje Clevelande gegužės 2 dieną, Matas Stungys, Andrius Dunduras, Kristina Kaslaitytė ir Saulius Beržinskas davė jaunučių ateitininkų įžaidę.

R. Zorskos nuotr.

mieste visom pašto dėžutėm. Išvykus dail. M. Dobužinskiui į užsienį 1938, dail. Jonas Burba pasiskolino jo projektą ir padarė savo varijantą. Tas Vytis buvo priimtas Geležinkelio Valdybos ir naudojamas vagonam bei garvežiam atžymėti". Palyginus abiejų dailininkų ženklus matome, kad jie tiek skirtingi ir originalūs, jog apė pasiskolinimą projekto negali būti ir kalbos. Mes neturime jokio kito Vyčio, kuris būtų sukurtas po Valstybės ženklu nustatyti komisijos priimto istorinio Vyčio aptarimo ir oficialiai ministerijos panaudotas. Tad dail. J. Burbos sukurtas Vytis ir yra tikrasis Lietuvos valstybės ženklas.

J. Vebrys
Australija

BOSTON

JAUNIMO SAJUNGA RENGIA VAKARĄ-KONCERTĄ

Lietuvių jaunimo sąjunga rengia vakarą-koncertą gegužės 22 d., šeštadienį, 7:30 val. vakare, So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos 3-čio aukšto salėje. Dainuos iš Vakarų Vokietijos atvykusi pramoginė dainos solistė Violeta Rakauskaitė. Po koncerto šokiai, užkandžiai ir veiks gerimų būrelis.

Jaunimas kviečia visus atliankyti į šį koncertą. Norintieji daugiau informacijų, skambinti Linai Subatienėi tel. 773-3148.

ISKILMINGAS BANKETAS

So. Bostono Lietuvių Piliečių D-ja birželio 13 d., sekmadienį, rengia iškilmingą banketą-koncertą. Dainuos solistė Daiva Mongirdaitė-Richardson, akompanuos Saulius Čibbas. Kalbės iš ok. Lietuvos pasitraukęs dr. Dr. Kazys Eringis. Sokiams gros Joana Marshall-Tamošiūnaitė orkestras. Banketo pradžia 7 val. p.p.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

AMBER STUDIOS, Inc.

Tel. (216) 531-3500

505 East 185 Street,
CLEVELAND, Ohio 44119

Foto ir paveikslų įrėmavimas. Originalūs paveikslai, grafika, drožiniai, gintaras, keramika ir... Gauti nauji foto darbai iš Algimanto Kezio. Registracija vyksta dabar dėl naujos audimo pamokos su Birute Kasperavičiene.

Galerija atidaryta pirmadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 6 val. vak., antradieniais, ketvirtadieniais nuo 12 iki 9 val. vak. ir šeštadieniais nuo 10 iki 6 val. vak. Uždaryta trečiadieniais.

Rimas Laniauskas, prezidentas

RASYTOJŲ DIENOS CLEVELANDE

Gegužės 22-23 dienomis Clevelande, Dievo Motinos parapijos didžiojoje salėje, įvyksta Lietuvių rašytojų draugijos narių suvažiavimas, kuriame kviečiama dalyvauti ir visuomenė.

Suvažiavimo programa — plati ir įvairi. Pagrindiniai jos momentai šeštadienį: 8 val. ryto — 12 val. dienos, be suvažiavimo atidarymo ir pirm. Bernardo Brazdžio žodžio, vyks diskusijos įvairiomis literatūrinį mūsų gyvenimą liečiančiomis temomis.

7 v. v. — Literatūros vakaras, kuriame savo kūrybą skaitys: Alė Rūta, Antanas Gustaitis, Pranas Visvydas ir LRD premijos bei Barono vardo novelės konkurso laimėtojai.

Sekmadienį: 10 v. ryto — Pamaldos Dievo Motinos parapijos bažnyčioje, Maironio parašytos giesmės ir poeto kun. Leonardo Andriekaus pamokslas. Mišias atnaušaus kun. Gediminas Kijauskas, S. J.

3 val. popiet — Literatūros akademija, skiriama Maironio 50 metų mirties ir Vinco Krėvės 100 metų gimimo sukakčių minėjimui. Apie Maironį — Maironis tada ir dabar — kalbės Bernardas Brazdžionis, o apie Krėvę — Vincas Krėvė — žmogus ir rašytojas atsiminimuose — Antanas Gustaitis.

Akademijos metu bus įteikiamos LRD premijos bei Barono vardo novelės konkurso laimėtojams jury komisijų pirmininkų ir mecenatų — Lietuvių fondo atstovo ir N. Baronienės — žodis.

DĖMESIO!

Jeigu Jūs svarstote persikelti iš vienos vietos į kitą ir Jus vilioja gyvenimas be rūpesčio apartamente, tai šiuo metu rasite gražų pasirinkimą sekančiuose pastatuose: BEACON HILL — WHITE STONE MANOR, yra patogiose susisiekimo vietose ir lietuvių gyvenamose apylinkėse.

BEACON HILL — 22230 Euclid Avenue yra šešių aukštų, turi suomišką pirtį žiemai ir maudymosi baseiną vasarai, 1 mieg. \$265.00 ir 2 mieg. \$295.00.

WHITE STONE MANOR — 18001 Lake Shore Blvd. naujas pastatas tik septyniolikos butų, kurie susideda iš vieno ir dviejų miegamųjų.

Kainos mėnesiui nuo \$275.00 už vieno miegamojo butą. Visi butai turi modernius kilimus, plytas, šaldytuvus, indams plauti mašinas ir vėsintuvą. Nuoma padengia vandenį ir šilumą.

Pensininkams speciali nuolaida.

Teirautis: telefonu 481-1604
NASVYTIS ENTERPRISES, INC.
18009 Lake Shore Blvd.
Cleveland, Ohio 44119

KVIEČIAME Į ŽODŽIO IR DAILĖS

VAKARONĖ

1982 m. gegužės 15 d., 7 val. vak.

DIEVO MOTINOS PARAPIJOS SALĖJE.

Programą atliks aktorė Elena Dauguvietytė-Kudabienė.

Vyr. skaučių Židinio tautodailės rankdarbių paroda.

Iėjimas auka. Vaišės svetainėje.

Rengia VYR. SKAUČIŲ ŽIDINYS

LRD valdyba nuoširdžiai kviečia visus Clevelando lietuvių dalyvauti taip retai įvykstančio mūsų rašytojų suvažiavimo abiejų dienų programoje. Bilietai į Literatūros vakarą ir Akademiją \$3.00 perkant iš karto į abu renginius — \$5.00. Studentams ir moksleiviams įėjimas nemokamas.

• Poeto STASIO SANTVARO 80 metų amžiaus ir kūrybos minėjimas įvyks gegužės 30 d. 4 val. p.p. Lietuvių Namuose.

Clevelando visuomenė kviečiama minėjime dalyvauti.

Dalyviai bus pavaišinti šaltais užkandžiais, saldumynais kava ir šampanu. Veiks apmokamas baras. Bilietus į minėjimą (kaina 5 dol.) galima įsigyti ir stalus rezervuoti (10 asmenų) po lietuviškų pamaldų sekmadieniais Dievo Motinos parapijos kavinėje, arba skambinant Broniui Snarskiui tel. 526-1572, arba Janinai Steponienei tel. 524-8633. (bs)

• A. A. Dr. Zigmo ir Monikos Sabataičių mirties metinių prisiminimui bus atnaušiamos šv. Mišios Dievo Motinos parapijos bažnyčioje, sekmadienį, gegužės 16 d. 12:00 val. Draugai ir artimieji kviečiami dalyvauti. Po mišių bus antkapio pašventinimas Visų Sielų kapinėse. Po antkapio pašventinimo priėmimas dr. Gintauto Sabataičio rezidencijoje, Parmoje.

• Židinietės maloniai kviečia visuomenę dalyvauti vyr. skaučių Židinio rengiamoje žodžio ir dailės vakaronėje, 1982 m. gegužės 15 d. 7:00 val. vak. Dievo Motinos parapijos salėje.

• Janina Tallat-Kelpšienė, neseniai grįžusi namo po sunkios ligos iš ligoninės, dar būdama silpna, nuoširdžiai dėkoja klebonui kun. G. Kijauskui, S. J., dr. J. Stankaičiui dr. Hart, dr. Klimui (dirb. Clevelando klinikose) ir visiems draugams ir draugėms bei pažįstamiems už mišias, maldas, dovanas ir gėles, o ypač brangiems lietuviams, kurie nelaimėje suartėja ir viens kitą supranta.

CLEVELANDO ŠAULIŲ ŽINIAI

Pranešame, kad š. m. šaudymo pratimai p. Valaičių ūkyje, Madison, Ohio įvyks šia tvarka:

Pirmas šaudymas — gegužės 23 d. 1 v. p. p. Antras šaudymas — birželio 20 d. 1 v. p. p. Trečias šaudymas — liepos 25 d. 1 v. p. p. Prizinis šaudymas — rugpjūčio 15 d. 1 v. p. p. Esant blogam orui šaudymas nukeliamas į sekantį sekmadienį.

Norintieji daugiau informacijų prašome skambinti sporto vadovui Antanui Glodeniui 531-9477.

IESKO BUTO

Lietuviai jaunavedžiai ieško buto East 185 gatvės rajone. (19-20)

• PERKANT IR PARDUODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

CLEVELANDO PARENGIMAI

• GEGUŽĖS 15-16 D. D. vakaronė visuomenei. Rengia Vyr. Skaučių Židinis.

• GEGUŽĖS 22-23 D. Lietuvių Rašytojų draugijos suvažiavimas Clevelande. Rengia Lietuvių Rašytojų draugija.

• GEGUŽĖS 30 D. Poeto Stasio Santvaro, 80 metų amžiaus sukakties proga, pagerbimas Lietuvių Namuose.

• BIRŽELIO 5 D. Kar. A. Juozapavičiaus šaulių kuopos parengimas.

• BIRŽELIO 6 D. — Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokslo metų pabaigtuvės.

• BIRŽELIO 13 D. Birželio minėjimas. Ruošia AL Taryba.

• BIRŽELIO 20 D. Maironio 50 m. mirties sukakties minėjimas šv. Jurgio parapijos salėje su menine programa. Rengia parapijos taryba.

• LIEPOS 4 D. Clevelando ir apylinkių Amerikos Lietu-

vių Respublikonų klubo gegužinė p. Jokūbaičių sodyboje.

• LIEPOS 18 D. Žalgirio šaulių kuopos gegužinė.

• LIEPOS 25 D. pensininkų gegužinė.

• RUGPJŪČIO 29 D. gegužinė prie ežero. Rengia L.K. V.S. "Ramonė" Clevelando skyrius.

• RUGSĖJO 18 D. Abiturientų balius, Lietuvių Namuose. Rengia LB Ohio Apygarda.

• RUGSĖJO 25 D. Vasarą palydint — Neringos skaučių tunto balius Lietuvių Namuose.

• SPALIO 2 D. Pabaltiečių vakaras. Ruošia Amerikos Lietuvių Taryba, Latvių Sąjunga ir Estų Taryba.

• SPALIO 9 D. Jaunųjų muzikų konkursas. Rengia JAV LB Kultūros Taryba.

• SPALIO 16 D. Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos metinis susirinkimas Clevelando Lietuvių Namų patalpose.

• SPALIO 24 D., 4 val. popiet — Atstatyto Laisvės paminklo šventinimas ir simfoninis koncertas su Clevelando Filharmonijos orkestru. Rengia Dievo Motinos parapija.

• LAPKRIČIO 20 D. Karuomenės šventės minėjimas ir balius Lietuvių namuose. Rengia L.K.V.S. Ramonė

APDRAUDOS reikalais geriausius patarimus gausite kreipdamiesi į OBELENIS apdraudos įstaigą. Skambinti ZENONUI (216) 531-2211 arba SAULIUI (216) 461-3500.

MATAS & TURNER REALTY

501 E. 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
486-2530

RITA MATAS — G.R.I. — BROKER

DALIA KASULAITIS
ALGIS MATAS
DALIA ŠIRVAITIS
PETRAS MATAS
ANTANAS KALVAITIS
PATRICIA SAJOVEC
JONAS DUNDURAS
VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119
Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

LIETUVĖS, MOTERYS, GELBĖKIME LIETUVI

Kreipiuosi į jus moterys, nes jūs neturite baimės, ir tikiu, kad su jūsų pagalba išgelbėsime lietuvį, kuris yra O. S. I. kaltinamas, kaip "karo kriminalistas" — nieko bendro su kaltinimu neturįs.

Kurios pažinojote, matėte, ar sutikote dail. Jurgį Juodį, Lietuvoje, laike 1940-1942 metų ir norėtumėte jam pagelbėti, prašau, skubiai, pranešti man, kurį gi nu — jo byloje.

Nyjola S. Grybauskas
Attorney and Counsellor
at Law

3631 Fift Avenue North
St. Petersburg, Fla. 33713
Tel. (813) 323-5405 ar po
darbo valandų 522-7996.

Nyjola S. Grybauskas

• Elena, Gintaras ir Mykolas Gureckai Dirvai paremti atsiuntė auką 25 dol. Ačiū.

PATIKSLINIMAS

Rūtą Bobelytę ir dr. Gintarą Degėšį sutuoktinių proga sveikino ne konsulas J. Čekanauskas (žiūr. Dirva Nr. 17), bet inž. J. Čekanauskas iš Argentinos.

• ALT S-gos Clevelando skyriaus valdyba, iš rengto baltiaus pelno per išd. V. Stuogį, Dirvai paremti įteikė auką 225 dol. Ačiū.

• LB Los Angeles apyl. valdyba, per išd. R. T. Barauską, atsiuntė Dirvai paremti auką 25 dol., kviečiant atliekamą gerą darbą lietuvių ir toliau tęsti. Ačiū už auką.

• B. ir J. Stankai iš Sudbury, kurių keturios dukros koncertavo ALT S-gos Clevelando rengtame pavasario baliuje, per pirm. K. Karalį įteikė Dirvai auką 50 dol. Ačiū.

Floridoje įsisteigė Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos naujas skyrius

Šių metų gegužės 2 d. tautiniais reikalais besirūpinančių, St. Petersburg Beach, St. Petersburg ir jo apylinkėse gyvenančių lietuvių nemažas būrelis susirinko į Floridos Amerikos Lietuvių Klubą steigiamajam susirinkimui, kurį atidarė Juozas Zvynys. Padėkojęs už gausų atsilankymą ir palinkėjęs susirinkimui būti darniam ir darbais bei užmojais našiam, J. Zvynys pakvietė Cezarį Modestą pirmininkauti, o Bronę Miklienę sekretoriauti.

Sudarius prezidiumą, kalbėjo į Floridą atsilankęs Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininkas inž. Vaclovas Mažeika. Savo kalboje jis parėškino Tautinės Sąjungos tikslus, veikimo būdus bei priemones ir josios santvarką. Tautinei dvasiai ir minčiai pritariančius ragino apsiginti bendram darbui, nes tik sujungtomis jėgomis atliekamas darbas bus našus ir veiksmingas. Darbų laukai neaprepiamai platus, reikalaujantieji planingo ir vieningo darbo visose lietuviškos veiklos srityse. Baigdamas savo kalbą ALT S-gos pirmininkas pareiškė: 'Atvykau čia pas jus, padėti apsiginti į Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos St. Peterburgo skyrių ir būsiu nuolatiniame kontakte su jumis lietuviškos veiklos baruose'. Jo kalba buvo šiltais plojimais priimta. Reikia pažymėti, kad inž. Vaclovo Mažeikos dalyvavimas steigiamajame susirinkime padarė jį daug iškilmingesniu ir svaresniu. Ir už jo asmeninį dėmesį st. peterburgiečiai jam nuoširdžiai dėkingi.

Į naujai įsteigto ALT S-gos skyriaus valdybą išrinkti asmenys pasiskirstė pareigomis sekančiai: pirmininkas Jonas Zvynys, vicepirm. Antanas Gudonis, išdininkė Aldona Krulikienė ir sekretorė Bronė Miklienė. Į revizijos komisiją išrinkti: dr. Jonas Juodikis, Elena Purtulienė ir Antanas Rūkas.

Tik ką įsisteigusį Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos St. Petersburg skyrių šiltu žodžiu sveikino Floridos Amerikos Lietuvių Klubą pirm. Adolfas Armalis. Jis linkejo darnios,

vieningos ir sėkmingos veiklos lietuviškos veiklos baruose. Kvietė nesiriboti vien tik organizacijos veikloje, bet gyvai reikštis ir FAL Klubą veikloje, gausingai lankyti klubo renginiuose, remti jį finansiniais bei darbais, nes klubas yra 'kepurė', kuri apjungia visas organizacijas.

Steigiamąjį susirinkimą sklandžiai pravedė Cezaris Modestas. Susirinkimui pasibaigus dauguma jo dalyvių rinkosi į Leokadijos ir Juozo Zvynių namus kavutei.

(i)

DAYTONA BEACH

GRAŽOS REZULTATAI IŠ TAUTININKŲ VEIKLOS

Daytona Beach ir apylinkių A. L. Tautinės Sąjungos skyriaus metinis susirinkimas įvyko balandžio 30 dieną pp. Abraičių namuose, Palm Coast, Fl.

Susirinkimo pradžioje susikaupimo minute pagerbtas praėjusiais metais miręs skyriaus narys — Adolfas Andrulis.

Šiam metiniam susirinkimui pirmininkavo Gediminas Lapėnas ir sekretoriavo Angelė Kašubienė. Metinę skyriaus veiklos apyskaitą padarė skyriaus valdyba: V. Abraitis — pirm. J. Miežaitis — sekr., P. Damijonaitis — išd. Visi pranešimai priimti su dėkingumu ir ypač pasidžiaugta pirmu,

Praėjusį savaitgalį, gegužės 7-9 d.d., Clevelande vykęs Siaurės Amerikos lietuvių sporto žaidynės, sutraukusios daugiau šimtų sportininkų. Placius apie žaidynes bus kitame Dėvos numeryje.

Clevelando mero George Voynovich pereinamąjį taurę laimėjo Toronto 'Aušros' komanda prieš Chicagos 'Ner' Taurę įteikė mero asistentas Vaclov Hyvnar ir žaidynių komiteto pirm. V. Jokūbaitis. 'Aušros' komandos kapitonas Ramūnui Underiui, stebint komandos treneriui (dešinėje) Stepui Ignatavičiui.

J. Carlos nuotr.

viešu visuomenėje skyriaus pasirodymu — vykusiu renginiu: skyriaus nario Jono Kasmausko jo 99 metų sukakties proga pagerbimu. Prezidento Antano Smėtosnos filmo parodymu ir po surengtais priešpiečiais. Renginių buvo patenkinti ne tik gausūs dalyviai, bet ir jo rengėjai: uoliosios šeimininkės, pagaminusios skanius užkandžius ir viešoms padėjusios, nes joms paliko skyriui ir neblogą pelną.

Skyriaus valdyba ateinausiems metams perrinkta pati. Susirinkimas nutarė įstoti į Vilties Draugiją \$50.00 pradiniu įnašu. Taip pat nutarta ruošti Tėvų Dienos minėjimą birželio 11 dieną, jei valdyba ras tam tinkamą vietą ir sąlygas.

Po susirinkimo nariai ir dalyvavę susirinkime prajučiantieji pora valandų vaišindamiesi dalinosi mintimis apie lietuviškąją veiklą Amerikoje.

A. A.

EMILIJAI STATKUVIENEI

mirus, jos vyrui KAZIMIERUI, sūnui RIMUI, dukroms VITAI ir GRAŽINAI ir visiems artimiesiems reiškiamo nuoširdžią užuojautą

Los Angeles Lietuvių
Tautiniai Namai

Buvusią Tauragės Komer. gimnazijos istorijos mokytoją STASĘ JAKUBONIENĘ, jos mylimam broliui

A. A.

VITALIUI KUMPIKEVIČIUI

Lietuvoje mirus, nuoširdžiai užjaučiame ir drauge liūdime

Vincas ir Rozalija
Ambraziejai

A. + A.

KPT. JUOZAS ŠUKYS

gyveno Surfside, Fla., anksčiau Toledo, Ohio.
Gimė 1912 m. kovo 14 d. Lazdijuose.

Po sunkios ligos mirė Surfside, Fla., 1982 m. balandžio 19 d. ir palaidotas Chicagoje šv. Kazimiero kapinėse balandžio 24 d.

Nuliūdusi žmona Valė

JAU GALIT ATSIKVIESTI SAVO GIMINES IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskite savo gimines jus aplankyti! Greitas mūsų teletype susisiektis su Maskva suteiks jums žinią apie kelionės paruošimą. Atsilankykite arba skambinkite mūsų įstaigai gavimui pilnų smulkmenų!

GROGER TRAVEL BUREAU

251 THE OLD ARCADE

TELEF. 621-6036

CLEVELAND, OHIO 44114

